

4. Δημοκρατία και Δικαιώματα

Περιεχόμενα

- 4.1 Δημοκρατία και Νεοφιλελευθερισμός
  - 4.2 Το νεοφιλελεύθερο κράτος
  - 4.3 Νεοδεξιός συντηρητισμός και κοινωνικά δικαιώματα
  - 4.5. Τοπική Αυτοδιοίκηση: Αποκέντρωση, Δημοκρατία, Ανάπτυξη
  - 4.6 Δημόσια Διοίκηση: Σύγχρονο, δημοκρατικό, κοινωνικά αποτελεσματικό κράτος
  - 4.7 Καταπολέμηση της Διαφθοράς
  - 4.8 Δικαιοσύνη και Σωφρονιστικό Σύστημα
  - 4.9 Διαχωρισμός Κράτους-Εκκλησίας
  - 4.10 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
  - 4.11 Ψηφιακά δικαιώματα
  - 4.12 Αθλητισμός και Δημοκρατία
  - 4.13 Περιβαλλοντική βιωσιμότητα
  - 4.14 Δημόσιος χώρος και Πόλεις
  - 4.15 Νησιωτική Πολιτική
  - 4.16 Πολιτική προστασία
  - 4.17 Εκδημοκρατισμός των σωμάτων ασφαλείας και προστασία του πολίτη
  - 4.18 Φύλο και δικαιώματα
  - 4.19 Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου
  - 4.20 Προσφυγικό – Μεταναστευτικό
  - 4.21 Δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις σχετικά με τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης
- Σύνοψη κεφαλαίου -Βασικές παρεμβάσεις

4. Δημοκρατία και Δικαιώματα

4.1 Δημοκρατία και Νεοφιλελευθερισμός

Η κρίση του νεοφιλελευθερισμού και η ανάδυση αυταρχικών μοντέλων διακυβέρνησης σε πολλές περιοχές του κόσμου έχει άμεσες συνέπειες στις πιέσεις που δέχεται η Δημοκρατία, οι κρατικοί θεσμοί, η δικαιοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό αφορά πλέον και την Ευρώπη και την Ελλάδα. Τις προηγούμενες δεκαετίες, πριν την εκδήλωση της διεθνούς κρίσης, η ηγεμονία των νεοφιλελεύθερων ιδεών, που εκφράστηκε με τη μορφή της «Συναίνεσης της Ουάσιγκτον», χαρακτηρίστηκε ως η «μεταδημοκρατική συνθήκη». Η δικομματική εναλλαγή κομμάτων δεν έθιγε τον πυρήνα της οικονομικής πολιτικής. Η αντιπαράθεση των κομμάτων μετατοπίστηκε σταδιακά στη βέλτιστη διαχείριση των κοινών, στις διαφωνίες επί ζητημάτων κοινωνικού φιλελευθερισμού και «ταυτοτήτων», και στην αντιπαράθεση επί του μεριδίου ευθύνης των κομμάτων εξουσίας σε φαινόμενα διαφθοράς.

Με την εμφάνιση όμως της οικονομικής κρίσης, την ώρα που αρκετές ευρωπαϊκές χώρες αναθεωρούσαν την ηγεμονία των νεοφιλελεύθερων αντιλήψεων, στην Ελλάδα οι ίδιες αυτές πολιτικές επιταχύνονταν, μεταμορφώνονταν σε «προαπαιτούμενα» της δημοσιονομικής επιβίωσης της χώρας και αποκτούσαν στη δημόσια σφαίρα τη μορφή μιας έξωθεν επιβαλλόμενης και «αναπόδραστης» επιταγής (των μνημονίων), η οποία δεν μπορούσε να αποτελέσει πεδίο δημόσιας αντιπαράθεσης και πολιτικού ανταγωνισμού.

Αποτέλεσμα της παραπάνω συνθήκης στη χώρα μας ήταν η συρρίκνωση του παραδοσιακού δικομματισμού, η συνολική απαξίωση της πολιτικής από διευρυμένα λαϊκά στρώματα και η ανάδυση αντιπολιτικών και αντικοινοβουλευτικών στάσεων, που από τη μια πλευρά είχαν ως αρνητική εξέλιξη την ενίσχυση της άκρας δεξιάς, αλλά από την άλλη οδήγησαν στην ανάδειξη των κινημάτων προοδευτικού και δημοκρατικού ριζοσπαστικού χαρακτήρα. Επιπλέον, η κρίση εκπροσώπησης οδήγησε συνολικά και στην ανάδυση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο μιας Νέας Δεξιάς, η οποία υποχωρεί από τους κοινούς τόπους των φιλελεύθερων δημοκρατιών και από τις δημοκρατικές κατακτήσεις της μεταπολεμικής Ευρώπης. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, η Δημοκρατία, καθώς και τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, βρίσκονται υπό απειλή.

4.2 Το νεοφιλελεύθερο κράτος

Στο πλαίσιο της νεοφιλελεύθερης οικονομικής ορθοδοξίας το κράτος και οι ρυθμιστικές του λειτουργίες αντιμετωπίζονταν ως εμπόδιο στην απελευθέρωση των αγορών και ως πηγή δημοσιονομικών ανισορροπιών. Επομένως, η «συνταγή» της συρρίκνωσης του παρουσιαζόταν ως «θεραπεία» και πανάκεια για κάθε κοινωνικό ή πολιτικό πρόβλημα τις τελευταίες τρεις δεκαετίες. Στις ιδιαίτερες συνθήκες του ελληνικού πολιτικού συστήματος, η αντίληψη αυτή ενισχυόταν και από την αναποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και από την έκταση του πελατειακού κράτους. Στην πράξη, ωστόσο, η «συρρίκνωση του κράτους» επιδιώχθηκε και επιτεύχθηκε με την ενίσχυση των κατασταλτικών λειτουργιών του και την αποδυνάμωση των προνοιακών και ρυθμιστικών προβλέψεών του, ή ακόμα χειρότερα με την αντίστροφη και αντιλαϊκή αναδιανομή εισοδήματος προς τα ανώτερα στρώματα.

Ο μετασχηματισμός αυτός, όμως, συνοδευόταν και από μια διαδικασία εκχώρησης μέρους των αρμοδιοτήτων του στενού δημοσίου έτσι ώστε πολλές από τις

λειτουργίες του να πάψουν να αποτελούν πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης. Η περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου των υπερεθνικών οργανισμών, η δημιουργία ανεξάρτητων διοικητικών αρχών για τη ρύθμιση αγορών προϊόντων και υπηρεσιών με κοινωφελή λειτουργία, η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης χωρίς την συνακόλουθη μεταφορά πόρων, και η χάραξη πολιτικής χωρίς την (ενεργό) συμμετοχή της δημόσιας διοίκησης, αποτελούσε τον κανόνα στη διαχείριση του κράτους, και πριν από την περίοδο των «μνημονίων».

Παράλληλα, τις τελευταίες δεκαετίες η πολυκεντρική αυτή διάχυση κρατικών λειτουργιών συνοδεύεται από την ενίσχυση της παρουσίας των εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα στις δομές του κράτους, με τυπική μορφή, όπως η διαβούλευση, ή με άτυπη, με την ενσωμάτωση σχεδίων και σχεδιασμών σε έργα υποδομής, ειδικά σχέδια ή ρυθμιστικές παρεμβάσεις. Η τάση αυτή όμως, συνοδεύτηκε από την αποδυνάμωση της παρουσίας της οργανωμένης εργασίας. Με αυτό τον τρόπο, το νεοφιλελεύθερο κράτος έγινε περισσότερο «συμπεριληπτικό» για τις οικονομικές και κοινωνικές ελίτ και ο «εκσυγχρονισμός» του εστίαζε στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του για τις επιχειρήσεις. Την ίδια ώρα, το ευρύτερο δημόσιο παρέμενε εχθρικό, αναχρονιστικό και γραφειοκρατικό για την πλειοψηφία της κοινωνίας και ιδίως τις περιθωριοποιημένες και αδύναμες κοινωνικές ομάδες. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι η πλήρης διάρρηξη της εμπιστοσύνης μεταξύ της κοινωνίας, της δημόσιας διοίκησης και του πολιτικού συστήματος. Η κρατική γραφειοκρατία είναι δύσκολα προσπελάσιμη για την κοινωνία, με αποτέλεσμα η πολιτική διαμεσολάβηση να εμφανίζεται ως η μοναδική «λύση» για τους πολίτες, αναπαράγοντας την αναβίωση του πελατειακού συστήματος.

Κάθε αριστερή και προοδευτική πολιτική για τον μετασχηματισμό του κράτους περνάει μέσα από τη ριζοσπαστική επαναθεμελίωση των σχέσεων μεταξύ κρατικού μηχανισμού, κοινωνίας και πολιτικού συστήματος. Ζητούμενο είναι η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ διοίκησης και διοικούμενων, -με όρους κοινωνικής αποτελεσματικότητας- η εξάλειψη της πελατειακής λογικής και η ενίσχυση του δημοκρατικού ελέγχου.

Σήμερα, εξαιτίας και των πρωτόγνωρων επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποχρεώνεται να αναγνωρίσει την αναγκαιότητα ενίσχυσης του στρατηγικού χαρακτήρα και του οικονομικού σχεδιασμού που καλείται να διαδραματίσει το δημόσιο. Το πραγματικό διακύβευμα για τις ευρωπαϊκές κοινωνίες είναι εάν θα επιλέξουν ένα ισχυρό και δημοκρατικό κράτος-αρωγό της αναπτυξιακής και κοινωνικής προσπάθειας έναντι ενός αυταρχικού κράτους-προστάτη των συμφερόντων των ελίτ.

4.3 Νεοδεξιός συντηρητισμός και κοινωνικά δικαιώματα

Η Νέα Δεξιά που αναπτύσσεται διεθνώς επενδύει στην κανονικοποίηση του κρατικού αυταρχισμού και στον περιορισμό της Δημοκρατίας. Οικειοποιείται την αυταρχική στροφή που έχει συντελεστεί, απορρίπτοντας την αναγκαιότητα επίκλησης του συστήματος κοινωνικά φιλελεύθερων κατακτήσεων των δυτικών κοινωνιών. Σε αυτό το πλαίσιο, η Νέα Δεξιά κατασκευάζει ως βασικό πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης, το αίτημα συρρίκνωσης των πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και προβάλλει τον υποτιθέμενο αντισυστημικό της χαρακτήρα μέσα από τον ελλιπή σεβασμό στην ανεξαρτησία θεσμών όπως η δικαιοσύνη, η δημόσια διοίκηση ή τα μέσα μαζική ενημέρωσης. Υπονοεί διαρκώς ότι για την ματαίωση των κοινωνικών προσδοκιών της κοινωνικής πλειοψηφίας τα χρόνια της κρίσης, φταίνε οι αδύναμες και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Ταυτόχρονα, στοχοποιεί ως ένοχους για την διάρρηξη των

κοινωνικών δεσμών στα χρόνια της λιτότητας τα διεκδικητικά κινήματα για περισσότερα κοινωνικά δικαιώματα όπως αυτά των γυναικών, των ατόμων με διαφορετικό σεξουαλικό προσανατολισμό και ταυτότητα φύλου, των μεταναστών και των μειονοτήτων.

Στο παραπάνω περιβάλλον, η Αριστερά αναδεικνύεται ο στυλοβάτης του αιτήματος εμβάθυνσης των δημοκρατικών θεσμών και ενίσχυσης εμβάθυνσης της δημοκρατικής κουλτούρας και ως ο κληρονόμος όλης της παράδοσης κοινωνικού φιλελευθερισμού που αναγνωρίζει την πραγματική συνέχεια του Διαφωτιστικού προτάγματος στην απόδοση ίσων πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Στην Ελλάδα, η διεθνής αυταρχική στροφή της Νέας Δεξιάς ενσωματώνεται με σωρεία αντινομιών καθώς λύδια λίθος της συντηρητικής παράταξης αποτελεί ο ευρωπαϊκός της προσανατολισμός. Έτσι το ελληνικό πολιτικό σύστημα διαρκώς μετεωρίζεται ανάμεσα σε μια αφηρημένη αναφορά στο αίτημα εξευρωπαϊσμού, που αποτελεί την ιδεολογική νομιμοποίηση των νεοφιλελεύθερων πολιτικών επιλογών, και ενός συντηρητισμού, εγχώριας κοπής, που στοχοποιεί ως ιδεοληψίες της Αριστεράς κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα-θεμέλια του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.

Για την Αριστερά ύψιστη προτεραιότητα είναι η εμβάθυνση της Δημοκρατίας, η επανεφεύρεση της πολιτικής σε όλα τα πεδία, η πολιτικοποίηση των πεδίων που εμφανίζονται ως αποκλειστικά τεχνοκρατικά και η ιδεολογική και θεσμική εμπέδωση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων των αποκλεισμένων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Για την Αριστερά, η Δημοκρατία, το κράτος δικαίου και η αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών από το δημόσιο, έχουν κοινωνικό πρόσημο. Πρέπει να αποτελούν την ασπίδα προστασίας του συνόλου της κοινωνίας και ιδίως των αδύνατων, αποκλεισμένων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και του περιβάλλοντος. Τέλος, η κλιματική αλλαγή και οι νέες μορφές ασύμμετρων υγειονομικών κινδύνων καθιστούν επιτακτική την επανανοηματοδότηση του δημόσιου χώρου και την επέκταση της ψηφιοποίησης του κοινωνικού και εργασιακού βίου με όρους κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

4.4 Πολιτικό σύστημα

Για την Αριστερά η εφαρμογή της απλής αναλογικής στο εκλογικό σύστημα αποτελεί θεμελιακή αξία. Επιδίωξη μας είναι η εμπέδωση της μέσα από την ευρύτερη δυνατή κοινοβουλευτική διακομματική συναίνεση.

Επιπρόσθετα θα εργαστούμε για τη βελτίωση των κοινοβουλευτικών διαδικασιών, την ανάσχεση της δυνατότητας κατάθεσης έκτακτων νομοσχεδίων και ανεπίκαιρων τροπολογιών με τη μορφή του κατεπείγοντος, ζητώντας ευρύτερη κοινοβουλευτική πλειοψηφία σε ανάλογες περιπτώσεις. Παράλληλα, επιδιώκουμε την ενίσχυση των θεσμών κοινωνικής συμμετοχής στη διαδικασία διαλόγου για τα νομοσχέδια, με προεξέχουσα περίπτωση αυτήν του ετήσιου προϋπολογισμού.

4.5. Τοπική Αυτοδιοίκηση: Αποκέντρωση, Δημοκρατία, Ανάπτυξη

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο νεότερο ελληνικό κράτος παρέμεινε περιορισμένη και δεν έγινε ο εκφραστής της τοπικά οργανωμένης πολιτικής κοινωνίας και πραγματικό κέντρο λήψης αποφάσεων. Η κεντρική εξουσία δύσκολα εκχωρούσε αρμοδιότητες αλλά και τους αναγκαίους πόρους για να επιτελέσει την αποστολή της. Την ίδια στιγμή βέβαια η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν κατάφερε να ξεφύγει από τις παθογένειες της κεντρικής εξουσίας όπως ακραίες πελατειακές σχέσεις, διαπλοκή, αναποτελεσματικότητα και

τοπικισμοί.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ τάσσεται στρατηγικά υπέρ ενός μοντέλου αποκεντρωμένης διοίκησης στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ώστε να βρίσκεται κοντά στις ανάγκες των πολιτών. Εργάζεται για την απελευθέρωση της πολιτικής και κοινωνικής δυναμικής του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της εμβάθυνσης της τοπικής Δημοκρατίας, της τοπικής και περιφερειακής αυτονομίας, στη βάση των αρχών του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Επιδίωξη είναι να περάσουν στους δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης, όχι μόνο τα «τοπικά ζητήματα» αλλά και οι δημόσιες πολιτικές που έχουν περιφερειακή – τοπική διάσταση. Η καθιέρωση του συστήματος της απλής αναλογικής είναι απαραίτητη για την εμπέδωση της κουλτούρας της συνεργασίας και την καταπολέμηση της πελατειακής λογικής.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ οφείλει να διαμορφώσει μια νέα ισορροπία δυνάμεων στην οργάνωση της διοίκησης και του κράτους, ενισχύοντας την αποκέντρωση και τη συμμετοχή των πολιτών, στοχεύοντας στην ενότητα και τη συνέχεια της κρατικής πολιτικής στο πλαίσιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης (αντί του σημερινού σχίσματος κρατικού/τοπικού) με στόχο τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα αλλά και την ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας. Επιπλέον πρέπει να αναδείξει τη σημασία της μητροπολιτικής διοίκησης στη βάση της αρχής της επικουρικότητας, αντλώντας παραδείγματα από τις καλές πρακτικές της διεθνούς εμπειρίας.

Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να επανεξεταστεί ο θεσμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που λειτουργεί παράλληλα με τις αιρετές Περιφέρειες καθώς αφενός καταδεικνύει την δυσπιστία του κράτους στην αυτοδιοίκηση και αφετέρου ακυρώνει τον πυρήνα του ενιαίου των λειτουργιών της.

Ο πράσινος μετασχηματισμός της οικονομίας αναδεικνύει το τοπικό επίπεδο ως νέο πεδίο συμμετοχικής, συμπεριληπτικής και δημοκρατικής μετάβασης. Οι δήμοι και οι περιφέρειες αποκτούν προνομιακή θέση για την πράσινη μετάβαση στην ενέργεια, τις μεταφορές, το χωροταξικό σχεδιασμό, τις πόλεις, την τοπική οικονομία. Καλούνται να μετατραπούν σε χώρο σχεδιασμού και υλοποίησης πληθώρας έργων, μικρής και μεγάλης κλίμακας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, την περίοδο της διακυβέρνησής του, αύξησε σημαντικά τους πόρους που κατευθύνθηκαν σε Δήμους και Περιφέρειες κατανέμοντας τους με δίκαιο και διαφανή τρόπο με βάση τις τοπικές ανάγκες.

Εμβληματική παρέμβαση: Ενίσχυση και επέκταση του συνόλου των χρηματοδοτικών εργαλείων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, των πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, των κονδυλίων του ΕΣΠΑ και του προγράμματος Φιλόδημος για τη χρηματοδότηση έργων και υπηρεσιών με έμφαση στους τομείς του περιβάλλοντος, διαχείρισης υδάτων-ύδρευσης-άρδευσης, διαχείρισης απορριμμάτων και κυκλικής οικονομίας, ενεργειακής εξοικονόμησης και παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ. Επιπλέον διεύρυνση αρμοδιοτήτων στη διαχείριση των υποδομών παιδείας και πολλαπλών υποδομών μικρής και μεσαίας κλίμακας.

4.6 Δημόσια Διοίκηση: Σύγχρονο, δημοκρατικό, κοινωνικά αποτελεσματικό κράτος

Ο ριζικός μετασχηματισμός του κράτους αποτελεί ένα προνομιακό πεδίο συζήτησης για τις προοδευτικές δυνάμεις. Η μετάβαση προς ένα σύγχρονο δημόσιο τομέα, απαλλαγμένο από τις στρεβλώσεις του παρελθόντος είναι μια πολιτική μάχη, η

οποία προϋποθέτει ευρεία κοινωνική υποστήριξη, διαβούλευση αλλά και συγκρούσεις με εδραιωμένες ομάδες συμφερόντων, οι οποίες βασίζουν την επιβίωση και την αναπαραγωγή τους στον ανορθολογισμό των δομών, την αδιαφάνεια των διαδικασιών και τις πελατειακές σχέσεις.

Μέγιστη προτεραιότητα αποτελεί η γενναία ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού και η ανανέωση της κουλτούρας των στελεχών της δημόσιας διοίκησης. Η στελέχωση του Δημοσίου βρίσκεται σε οριακή κατάσταση μετά τις διαδοχικές μειώσεις μιας δεκαετίας. Με βάση τις μεσοπρόθεσμες εκτιμήσεις, θα υπάρξει σημαντική γήρανση του στελεχιακού δυναμικού και πληθώρα αποχωρήσεων από τις αρχές της δεκαετίας του 2020. Το δημόσιο πρέπει να στελεχωθεί άμεσα με νέους επιστήμονες ώστε να εμπλουτιστεί η συλλογική γνώση και η ικανότητα του να σχεδιάζει και να υλοποιεί αποτελεσματικά και έγκαιρα. Σε αυτό το πλαίσιο και προκειμένου να καλυφθεί το γνωσιακό κενό του δημόσιου τομέα, απαιτείται μια γενναία πολιτική προσλήψεων νέων επιστημόνων και προσωπικού σε θέσεις υψηλής έντασης γνώσης στην δημόσια διοίκηση αλλά και να διερευνηθεί το ενδεχόμενο υλοποίησης ενός προγράμματος εθελοντικής πρόωρης συνταξιοδότησης.

Πέραν αυτού, η σύγχρονη δημόσια διοίκηση απαιτεί αλλαγές στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της κυρίως σε ότι αφορά στην επανεκπαίδευση και επιμόρφωσή του με ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και της «πράσινης» ατζέντας. Η Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και άλλοι θεσμοί πρέπει να βοηθήσουν στην αλλαγή της συλλογικής κουλτούρας στο δημόσιο στην κατεύθυνση εξυπηρέτησης του πολίτη με όρους κοινωνικής αποτελεσματικότητας, στην ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας, στην καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και συντονισμού, στην καλλιέργεια πνεύματος λογοδοσίας και αξιολόγησης.

Η επανεξέταση και απλοποίηση των διαδικασιών, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του Κράτους, και η ενσωμάτωση σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων της διοικητικής επιστήμης, αποτέλεσε και αποτελεί προτεραιότητα για τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Ως κυβέρνηση, ανέλαβε εμβληματικές πρωτοβουλίες μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης σε αυτά τα πεδία, όπως η ηλεκτρονική έκδοση αδειών σε επιχειρήσεις, η απλοποίηση στην έκδοση οικοδομικών αδειών, η ολοκλήρωση του κτηματολογίου, το ηλεκτρονικό σύστημα δημοσίων προμηθειών κ.α., που σήμερα τίθενται υπό αμφισβήτηση. Στην ενίσχυση αυτών των αλλαγών κρίσιμη είναι η διασύνδεση και η διαλειτουργικότητα των διάσπαρτων συστημάτων και βάσεων δεδομένων και η ολοκλήρωση της απλοποίησης στην ίδρυση και αδειοδότηση του συνόλου των οικονομικών φορέων (επιχειρήσεων, φορέων αλληλέγγυας οικονομίας, συνεταιρισμών κλπ).

Εμβληματική Παρέμβαση: e-ΚΕΠ. Σύγχρονες ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τον πολίτη, ψηφιακή αναβάθμιση των ΚΕΠ στο κινητό και τον υπολογιστή, ενοποίηση όλων των στοιχείων για κάθε πολίτη σε ένα σημείο πρόσβασης, δημιουργία μιας Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για παροχή πληροφοριών όλων των κατηγοριών.

Η πολυνομία πρέπει να αντιμετωπιστεί αποφασιστικά με την κωδικοποίηση της νομοθεσίας, την απλοποίηση των διοικητικών πράξεων και την ολοκλήρωση ρυθμίσεων που ξεκαθαρίζουν τις γκρίζες ζώνες εντός των οποίων καλείται συχνά να κινηθεί η δημόσια διοίκηση. Έτσι, θα επιτευχθεί η μείωση των ειδικών κατά περίπτωση νόμων, των ειδικών κατά περίπτωση υπουργικών αποφάσεων, των ερμηνευτικών εγκυκλίων.

Για την Αριστερά, η λογοδοσία του κράτους απέναντι στην κοινωνία αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο μετασχηματισμού του. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητη η λειτουργία μηχανισμών απευθείας αξιολόγησης των φορέων του δημοσίου από τους πολίτες και τους χρήστες των δημοσίων υπηρεσιών.

Η δεύτερη κατηγορία πολιτικών αφορά στη θεμελίωση μιας καθαρής σχέσης

μεταξύ του πολιτικού προσωπικού και της δημόσιας διοίκησης, με σαφή διαχωρισμό ανάμεσα στο πολιτικό προσωπικό και την υπηρεσιακή δομή κάθε φορέα του δημοσίου.

Οι διαδικασίες επιλογής σε θέσεις ευθύνης, αξιολόγησης και κινητικότητας του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης βασίζονται στις μεταρρυθμίσεις που ξεκίνησε ο ΣΥΡΙΖΑ υπακούοντας στις αρχές της αξιοκρατίας και της διαφάνειας. Η κατεύθυνση αυτή πρέπει να διευρυνθεί και συμπεριλάβει το σύνολο των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Εμβληματική Παρέμβαση: Για την επιλογή διοικήσεων/διοικητών σε πλήθος φορέων του δημοσίου όπως τα Νοσοκομεία, οι εποπτευόμενοι φορείς των Υπουργείων κλπ. ακολουθούνται ανοιχτές διαφανείς διαδικασίες επιλογής που απευθύνονται σε έμπειρα/εξειδικευμένα στελέχη του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Η διαδικασία των προσλήψεων στη δημόσια διοίκηση υλοποιείται καθολικά από το ΑΣΕΠ ή με ευθύνη του ΑΣΕΠ. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεσμεύεται ότι θα καταργήσει όλες τις εξαιρέσεις που εισήχθησαν το τελευταίο χρόνο από τις διαδικασίες της ανεξάρτητης αρχής.

4.7 Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Η περίοδος της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ χαρακτηρίστηκε από εμβληματικές παρεμβάσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Τόσο η δημιουργία της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς, όσο ο νόμος για την ηλεκτρονική υποβολή και τον έλεγχο της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και η αναθεώρηση του νόμου για την χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων συνέβαλαν σημαντικά στην ενίσχυση της διαφάνειας και λογοδοσίας. Η κατάρτιση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς στο οποίο ενσωματώθηκαν διεθνείς συστάσεις και βέλτιστες πρακτικές για την μείωση κινδύνων της διαφθοράς στη δημόσια διοίκηση και στον ιδιωτικό τομέα, την ενίσχυση της ακεραιότητας στο δικαστικό σύστημα αλλά και την ευαισθητοποίηση των πολιτών, αναδεικνύει την συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρονιζόντων και γνωστών στον δημόσιο βίο προβλημάτων.

Η εμπλοκή πολυεθνικών κολοσσών σε πληθώρα υποθέσεων διαφθοράς, φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής, που έχουν δει το φως της δημοσιότητας την τελευταία δεκαετία και η διεθνοποίηση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και του διαδικτύου, ανέδειξαν την ανάγκη θέσπισης αυστηρών κανόνων αντιμετώπισης των εν λόγω βλαπτικών προς το δημόσιο συμφέρον πρακτικών. Καθώς συχνά έχουν σοβαρό αντίκτυπο στα δημόσια έσοδα, περιορίζουν την δυνατότητα εκλεγμένων κυβερνήσεων, να προχωρήσουν σε αναδιανομή του παραγόμενου πλούτου προς όφελος της πλειοψηφίας των κοινωνικών στρωμάτων.

Ταυτόχρονα, όμως, στην Ελλάδα η διαπλοκή αφορά και τμήματα της μεσαίας δημόσιας διοίκησης σε μεμονωμένους τομείς, στους οποίους η απουσία θεσμικού εκσυγχρονισμού και ψηφιοποίησης των υπηρεσιών τους, επιτρέπει την καθημερινή οικονομική συνδιαλλαγή υπό την κάλυψη συχνά του πολιτικού συστήματος. Παρά τις μεγάλες και σημαντικές τομές που έγιναν τα προηγούμενα χρόνια, όπως οι δημόσιες προμήθειες μέσω αδιάβλητων ηλεκτρονικών διαδικασιών, η καθολική χρήση του ολοκληρωμένου συστήματος πληρωμών και η έναρξη της ηλεκτρονικής έκδοσης οικοδομικών αδειών, απαιτούνται ακόμα πολλές ενέργειες για τον εκσυγχρονισμό ανάλογων υπηρεσιών.

Η αντιμετώπιση τόσο της διεθνούς όσο και της εγχώριας διάστασης της διαφθοράς προϋποθέτει ισχυρή πολιτική βούληση (και όχι απλά τεχνική επάρκεια) και κυρίως ισχυρή δημοκρατική νομιμοποίηση προκειμένου να θωρακιστούν οι θεσμοί που

αναλαμβάνουν την καταπολέμησή της.

Εμβληματική Παρέμβαση: Θέσπιση ισχυρού νομικού πλαισίου για την προστασία των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος (Whistleblowers) στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα σε εναρμόνιση με τις συστάσεις του ΟΟΣΑ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, των Ηνωμένων Εθνών και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Επίσης:

- Θέσπιση νομικού πλαισίου για την ποινική Ευθύνη Νομικών Προσώπων (Corporate Liability) στη βάση της Σύμβασης του ΟΟΣΑ για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας (OECD Anti-Bribery Convention), της Σύμβασης Ποινικού Δικαίου για τη διαφθορά του Συμβουλίου της Ευρώπης και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη διαφθορά.
- Θέσπιση αυστηρού πλαισίου σχετικά με τις ομάδες άσκησης επιρροής (Lobbying) και τη σύγκρουση συμφερόντων σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΕΕ και του ΟΟΣΑ.
- Αναδιοργάνωση, στελεχιακή, εκπαιδευτική και τεχνική ενίσχυση και θωράκιση των ελεγκτικών σωμάτων.

4.8 Δικαιοσύνη και Σωφρονιστικό Σύστημα

Η δικαιοσύνη, η ασφάλεια δικαίου, η ισονομία και η εγγύηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτελούν πολιτικές και θεσμικές προτεραιότητες του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Η βραδύτητα απόδοσης δικαιοσύνης στην Ελλάδα υπονομεύει τόσο τα ανθρώπινα δικαιώματα, όσο και το επιχειρηματικό περιβάλλον, ενώ ο γενικότερος εκσυγχρονισμός του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας αλλά και η βελτίωση των συνθηκών κράτησης υπήρξαν από τις βασικές προτεραιότητες της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.

Οι χρόνιες παθολογίες στην απονομή της δικαιοσύνης έχουν ως αποτέλεσμα να δαιωνίζονται οι κοινωνικές ανισότητες. Όσοι δεν έχουν υψηλού επιπέδου, επομένως και υψηλού κόστους, νομική υποστήριξη δυσκολεύονται να απεμπλακούν από τους δαιδάλους της νομοθεσίας και του διοικητικού και δικαστικού συστήματος. Το αποτέλεσμα είναι μεγάλη επιβάρυνση και επιβράδυνση, στην απονομή της δικαιοσύνης. Με δυσμενείς επιπτώσεις, όχι μόνο για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις αλλά και για την ίδια τη δικαιοσύνη, για την οποία λειτουργεί απονομιμοποιητικά.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι δυσλειτουργίες απαιτείται γενναία ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στο ευρύτερο δικαστικό σύστημα και των συναφών εκπαιδευτικών θεσμών, διοικητική απλοποίηση της λειτουργίας του δικαστικού συστήματος, απλούστευση της νομοθεσίας μέσα από ευρείες πρωτοβουλίες κωδικοποίησης, αναβάθμιση του συστήματος παραγωγής στατιστικών στοιχείων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΥΔΑΔ), αποκέντρωση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, ενίσχυση θεσμών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών [διαμεσολάβηση, Συνήγορος του Πολίτη, Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ)] και ευρεία χρήση νέων τεχνολογιών σε όλο το φάσμα της δικαστικής διαδικασίας.

Για την ισότιμη πρόσβαση στη δικαιοσύνη, είναι απαραίτητη η ενίσχυση του θεσμού της νομικής βοήθειας. Ταυτόχρονα απαιτείται μια συνολική επανεξέταση των ρυθμίσεων της πολιτικής και ποινικής δικονομίας και των διοικητικών δικονομιών, με στόχο την απλούστευση και ενοποίηση κανόνων και διαδικασιών.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ–ΠΣ σκοπός του σωφρονιστικού συστήματος δεν είναι η τιμωρία του παραβάτη αλλά η ομαλή επανένταξη στο κοινωνικό σύνολο. Για το λόγο αυτό προτείνεται: ενίσχυση της δυνατότητας που νομοθέτησε ο ΣΥΡΙΖΑ για λειτουργία σχολείων όλων των βαθμίδων στις φυλακές, δημιουργία προγραμμάτων επαγγελματικής ένταξης των αποφυλακισμένων, ενίσχυση των επαγγελματικών ευκαιριών για τους κρατούμενους μέσα από τις φυλακές, με ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών (εργαστήρια, γεωργικές υποδομές). Τέλος, ο εξορθολογισμός του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επιτάσσει την δημιουργία ενός νέου προγράμματος αποσυμφόρησης των ελληνικών φυλακών αλλά και αποτροπή με κάθε τρόπο της επανίδρυσης φυλακών τύπου Γ’.

4.9 Διαχωρισμός Κράτους-Εκκλησίας

Στη χώρα μας, οι σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας, βασίζονται σε ένα παρωχημένο θεσμικό πλαίσιο που δεν ανταποκρίνεται πλέον στις ανάγκες των καιρών. Είναι γενικά αναγνωρισμένη και επιτακτική ανάγκη, να εναρμονιστεί η συνταγματική και, γενικότερα, η έννομη τάξη μας προς τα σύγχρονα συνταγματικά πλαίσια των ευρωπαϊών εταίρων μας. Αυτό αποβλέπει, αφ’ ενός μεν στο να βελτιώσει τις εγγυήσεις της θρησκευτικής ελευθερίας και ισότητας και αφ’ ετέρου, να δημιουργήσει τις θεσμικές προϋποθέσεις οι οποίες, σε μεσο-μακροπρόθεσμη προοπτική, θα επιτρέψουν στην Ελλάδα να εναρμονιστεί πλήρως με το νομικό σύστημα πολιτισμικού και θρησκευτικού πλουραλισμού που χαρακτηρίζει τις σύγχρονες ευρωπαϊκές δημοκρατικές κοινωνίες.

Ο ΣΥΡΙΖΑ–ΠΣ σέβεται το θρησκευτικό αίσθημα του ελληνικού λαού και τιμά τις παραδόσεις του. Οι θέσεις μας για μια νέα, σύγχρονη ρύθμιση των σχέσεων Κράτους – Εκκλησίας εντάσσονται στην προοπτική της βαθμιαίας και αμοιβαίας απεξάρτησης, στο πλαίσιο ενός καθεστώτος διακριτών ρόλων. Με αυτό τον τρόπο, κατοχυρώνεται η ανεξαρτησία της Εκκλησίας από την Πολιτεία και αντιστρόφως.

Στο πλαίσιο αυτό, και λαμβάνοντας υπόψιν την Συμφωνία Πολιτείας - Εκκλησίας του 2018 και το σχέδιο υλοποίησής της ο ΣΥΡΙΖΑ–ΠΣ, πιστεύει στην επίλυση των θεμάτων μέσω διαλόγου. Στη βάση ενός σαφούς οδικού χάρτη, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποσκοπεί στην έναρξη ενός ευρύτατου διαλόγου της Πολιτείας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και την Εκκλησία της Ελλάδας, με στόχο την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου για τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας, που επιτρέπει την επέμβαση της Πολιτείας στη λειτουργία της Εκκλησίας της Ελλάδας. Με τον τρόπο αυτό, θα κατοχυρωθεί το αυτοδιοίκητο της Εκκλησίας και θα θωρακιστεί από τις πολιτικές παρεμβάσεις.

Ταυτόχρονα, αποσκοπούμε, μέσα από τη σύσταση κοινής επιτροπής Πολιτείας και Εκκλησίας, να συμβάλουμε στη διευκρίνιση του μεγέθους της εκκλησιαστικής παρουσίας μέσω του Κτηματολογίου και των σχετικών νομικών διαδικασιών που βρίσκονται ήδη εν εξελίξει για ολόκληρη την χώρα.

Πέρα όμως, από τη ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας, είναι απαραίτητη και η ίδια η ενίσχυση των διαδικασιών εκκοσμίκευσης του ελληνικού κράτους ώστε να προσφέρει εχέγγυα ισονομίας σε όλους τους πολίτες του ανεξάρτητα από τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Στο πλαίσιο της εκκοσμίκευσης προκρίνει την απόλυτη πρωτοκαθεδρία του πολιτικού όρκου, ως πίστη στους νόμους και το σύνταγμα της χώρας, την άρση της υποχρεωτικής προσευχής στα σχολεία και την μη ανάρτηση θρησκευτικών συμβόλων σε δημόσιες υπηρεσίες.

Ωστόσο, η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου επέρχεται με την αναθεώρηση των γνωστών συνταγματικών διατάξεων, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση περαιτέρω αναγκαίων νομοθετικών αλλαγών. Ο ΣΥΡΙΖΑ–ΠΣ υποστηρίζει την αναθεώρηση του

άρθρου 3 του Συντάγματος με κατάργηση της διάταξης περί επικρατούσας θρησκείας, ώστε να διασφαλίζεται ουσιαστικά η ουδετεροθρησκεία και η προστασία της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης που τελεί υπό την εγγύηση της αρχής της ανεξιθρησκίας. Επίσης, την αναθεώρηση του άρθρου 16, παρ. 2 με κατάργηση της διάταξης που ορίζει ότι αποστολή της παιδείας είναι η ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης. Τέλος, υποστηρίζεται η τροποποίηση του προοιμίου του Συντάγματος στην κατεύθυνση της ευρύτερης εκκοσμίκευσης του κράτους ακολουθώντας το παράδειγμα των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών.

4.10 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Η κρίση οδήγησε στην κατάρρευση του μιντιακού τοπίου στη χώρα και στην ανάδυση ενός νέου φαινομένου υπερσυγκέντρωσης μέσων ενημέρωσης σε μεμονωμένους επιχειρηματίες. Αυτός ο ιδιόμορφος ελληνικός «Μπερλουσκονισμός», που αφορά τόσο κλασικά μέσα, όπως ο Τύπος, όσο και τα ίδια τα κανάλια της διάχυσης της πληροφορίας (πρακτορεία τύπου, DIGEA κ.λπ.), αποτελεί σήμερα όχι μόνο μια στρέβλωση της αγοράς ενημέρωσης αλλά και απειλή για την ίδια την Δημοκρατία. Δεδομένης, δε, της επερχόμενης ύφεσης και της επικείμενης νέας συρρίκνωσης της διαφημιστικής αγοράς, η κατάσταση έκτακτης ανάγκης της πανδημίας δημιούργησε το περιθώριο για μια νέα απόπειρα ασφυκτικού ελέγχου των μέσων ενημέρωσης από την σημερινή κυβέρνηση μέσα από την διάθεση των κρατικών διαφημιστικών πόρων προκλητικά κυρίως σε «νομιμόφρονα» προς αυτή ΜΜΕ.

Η προσπάθεια ρύθμισης του τοπίου των Μέσων Ενημέρωσης από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπούσε από την μία στην αποκατάσταση της νομιμότητας στον χώρο αυτό και από την άλλη στην εξυγίανσή του, ώστε τα επιχειρηματικά εγχειρήματα να διέπονται από την αρχή της επιχειρηματικής βιωσιμότητας αλλά και να εξασφαλίζονται τα εργασιακά δικαιώματα. Ταυτόχρονα, όμως, αυτή η προσπάθεια αποτέλεσε και πεδίο έντονης πολιτικής σύγκρουσης ανάμεσα στην κυβέρνηση και τις εμπεδωμένες δομές εξουσίας.

Εμβληματική παρέμβαση: Ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου του ΕΣΡ και διεύρυνση της εξουσιοδότησης του για διερεύνηση των πηγών χρηματοδότησης των ΜΜΕ.

Η ενίσχυση της Δημοκρατίας προϋποθέτει την αποκατάσταση ενός πλουραλιστικού τοπίου στα ΜΜΕ και την καταπολέμηση φαινομένων παραπληροφόρησης και διάδοσης ψευδών ειδήσεων μέσα από την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου για την λειτουργία των μέσων. Για τους παραπάνω λόγους ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ επιδιώκει την ενίσχυση των περιφερειακών και τοπικών μέσων ενημέρωσης και της συνεργατικής οικονομίας στον κλάδο, τόσο χρηματοδοτικά όσο και θεσμικά. Ταυτόχρονα επιδιώκει την αναβάθμιση της λειτουργίας των δημόσιων μέσων ενημέρωσης, εκκινώντας από τον τρόπο λειτουργίας, διοίκησης και στελέχωσής τους.

Σήμερα ο ρόλος των παραδοσιακών μέσων (εφημερίδες – τηλεόραση) ακολουθεί φθίνουσα πορεία ενώ αντίθετα τα ψηφιακά μέσα κερδίζουν έδαφος παγκοσμίως. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί μια νέα πραγματικότητα καθώς μετατοπίζεται το βάρος της επικοινωνίας στα νέα ψηφιακά μέσα καθιστώντας τα το κύριο πεδίο ιδεολογικού και πολιτικού ανταγωνισμού. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αντιμετωπίζει θετικά την εξέλιξη αυτή, καθώς το ψηφιακό περιβάλλον επικοινωνίας απαιτεί λιγότερες πόρους και ενισχύει τον πλουραλισμό και τη δημοκρατία στην ενημέρωση. Εντούτοις η κυριαρχία ενός μικρού αριθμού εταιρειών ψηφιακών πλατφορμών και μέσων κοινωνικής δικτύωσης εγείρει θέματα ρύθμισης, δημοκρατίας και ψηφιακών δικαιωμάτων.

Εμβληματική παρέμβαση: Εισαγωγή νομικών περιορισμών ενάντια στην

υπερσυγκέντρωση μέσω ενήμερωσης από μεμονωμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και θεσμικές παρεμβάσεις ενάντια στις μορφές μονοπωλίων στη διανομή του Τύπου. Ακύρωση της διάταξης που καταργεί την υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών όσων συμμετέχουν σε μιντιακά σχήματα και τους εξαιρεί από την υποχρέωση υποβολής πόθεν έσχες. Υλοποίηση του σχεδίου εισαγωγής barcodes σε εφημερίδες και περιοδικά που αποσκοπεί στην ορθή αποτύπωση της κυκλοφορίας των εφημερίδων και άρα την δίκαιη κατανομή της κρατικής διαφήμισης.

Βασικά θύματα της κρίσης στο χώρο της ενημέρωσης είναι η Δημοκρατία, η ενημέρωση των πολιτών αλλά και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Για τη στήριξη της εργασίας στον κλάδο αποσκοπούμε στην ολοκλήρωση του ηλεκτρονικού μητρώου των ΜΜΕ - η εγγραφή στο οποίο θα προϋποθέτει την τήρηση κανόνων αναφορικά με την εργασιακή νομοθεσία και τον ελάχιστο αριθμό εργαζομένων αλλά και τη θεσμοθέτηση δίκαιων κανόνων κατανομής της κρατικής διαφήμισης.

4.11 Ψηφιακά δικαιώματα

Τα οφέλη από την πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες κατανέμονται, αντίθετα με ότι θέλει να ευαγγελίζεται η κυρίαρχη νεοφιλελεύθερη αντίληψη, γεωγραφικά και κοινωνικά άνισα, ενώ τις τελευταίες δεκαετίες η επικράτηση νέων μορφών παραπληροφόρησης και ο κίνδυνος παραβίασης των προσωπικών δεδομένων δημιουργεί επιπλέον κινδύνους για τη Δημοκρατία. Ταυτόχρονα η υπερσυγκέντρωση πληροφορίας και δύναμης από τις μεγάλες παγκόσμιες επιχειρήσεις της ψηφιακής εποχής (Google, Facebook κ.λπ) συνιστά απειλή για τα κοινωνικά δικαιώματα και απαιτεί παρεμβάσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Οι παραπάνω τάσεις ενισχύθηκαν την περίοδο της πανδημίας κατά την οποία όλο και περισσότερες όψεις της ζωής των πολιτών μεταφέρθηκαν στο διαδίκτυο, κανονικοποιώντας τάσεις ψηφιοποίησης της εργασίας, της εκπαίδευσης και των διαπροσωπικών σχέσεων.

Η ενίσχυση της τηλεργασίας την περίοδο της καραντίνας στην πραγματικότητα νομιμοποίησε μορφές ψηφιακής επιτήρησης, για τις οποίες οι τεχνολογικές προϋποθέσεις ήταν ώριμες από καιρό. Οι τάσεις αυτές πέρα από τις πρωτοφανείς προκλήσεις που έθεσαν για τα εργασιακά δικαιώματα, με φαινόμενα ασφυκτικού ελέγχου των εργαζομένων στο ίδιο τους το σπίτι, θέτουν ζητήματα σεβασμού της ιδιωτικότητας των πολιτών, αλλοιώνουν τα όρια μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού χώρου και θέτουν το απαραβίαστο της οικογενειακής εστίας υπό αμφισβήτηση.

Καθήκον της πολιτείας είναι να εξασφαλίσει την καθολική πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες και παράλληλα, μέσα από τα κατάλληλα ρυθμιστικά και νομικά εργαλεία, να προστατεύσει τις ατομικές ελευθερίες και τα δικαιώματα και να αποτρέψει φαινόμενα όπως είναι η χρήση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων από τρίτους για εμπορευματικούς ή άλλους σκοπούς ή η διάδοση ψευδών ειδήσεων και η παραπληροφόρηση. Για τους παραπάνω λόγους, προτείνεται η ενίσχυση της νομικής προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και η δημιουργία ολοκληρωμένου ρυθμιστικού πλαισίου για πεδία της 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης και των νέων τεχνολογιών, όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη και η βιοτεχνολογία, στις οποίες εγείρονται ζητήματα διανοητικής ιδιοκτησίας και βιοηθικής.

Ταυτόχρονα όμως, ο ίδιος ο χαρακτήρας της σημερινής τεχνολογικής επανάστασης ευνοεί τη διάδοση μορφών διαμοιρασμού της άυλης και πνευματικής παραγωγής. Η εξασφάλιση της νόμιμης υπόστασης σε τέτοιες μορφές διάδοσης της τεχνολογίας, της γνώσης και του πολιτισμού οφείλει να γίνει εντός του πλαισίου που επιτρέπουν οι σχετικές Ευρωπαϊκές οδηγίες και οι διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Για

τους παραπάνω λόγους, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποσκοπεί στην τροποποίηση του σχετικού ρυθμιστικού πλαισίου ώστε να ευνοηθεί ο ανοικτός διαμοιρασμός δεδομένων, η ενίσχυση της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού από φορείς του ευρύτερου δημοσίου και στην αξιοποίηση και εκμετάλλευση των δημόσιων δεδομένων - με σεβασμό στα δικαιώματα ιδιωτικότητας των πολιτών.

Πάνω από όλα όμως, οι προοδευτικές δυνάμεις αγωνίζονται ώστε η ψηφιακή επανάσταση που βιώνουμε να είναι περιεκτική και επωφελής για το σύνολο της κοινωνίας. Για το λόγο αυτό θέλουμε να εξασφαλίσουμε την πρόσβαση όλων των πολιτών στο διαδίκτυο αλλά και να ενισχύσουμε τις ψηφιακές δεξιότητες του πληθυσμού με ειδικά προγράμματα για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Εμβληματική παρέμβαση: Εξασφάλιση πρόσβασης στο διαδίκτυο στους άνεργους, στους οικονομικά ασθενέστερους, και γενικότερα στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

4.12 Αθλητισμός και Δημοκρατία

Στην Ελλάδα το επαγγελματικό ποδόσφαιρο έχει εξελιχθεί σε ένα ιδιόμορφο πεδίο οικονομικής και πολιτικής διαπλοκής και ιδεολογικής εκμετάλλευσης. Το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα, που εμφανίζεται στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, στη δική μας περίπτωση διαφοροποιείται καθώς ο χώρος των οργανωμένων οπαδών επηρεάζεται ασύμμετρα από τους ποδοσφαιρικούς και πολιτικούς παράγοντες που προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν την ενασχόληση με τα σπορ ως εργαλείο άσκησης οικονομικής επιρροής και πολιτικών εκβιασμών. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αθλητισμός αναδεικνύεται ως ζήτημα Δημοκρατίας για τη χώρα μας αλλά και, στις συγκυρίες της εκδήλωσης φαινομένων βίας στα γήπεδα, πεδίο πειραματισμού στην κατεύθυνση της συρρίκνωσης των ατομικών δικαιωμάτων και της ισονομίας των πολιτών.

Στη σημερινή συγκυρία, η δημιουργία ενός νέου κανονιστικού πλαισίου για τον επαγγελματικό αθλητισμό εναρμονισμένο με τα διεθνή πρότυπα αποτελεί μονόδρομο. Σε αυτό το πλαίσιο, προτεραιότητα έχει η θωράκιση του επαγγελματικού αθλητισμού από μονοπωλιακές μορφές διοίκησης, η ενίσχυση των προβλέψεων για τους βασικούς μετόχους και των «ασυμβίβαστων». Παράλληλα όμως, η Ελληνική Πολιτεία δεν πρέπει να διολισθήσει σε ένα νέο ιδιόμορφο αθλητικό «Θατσερισμό». Η αντιμετώπιση των φαινομένων βίας στα γήπεδα πρέπει να εστιαστεί στις δημοκρατικές παρεμβάσεις για την αποσύνδεση των οργανωμένων φιλάθλων από τις διοικήσεις, και στη δημιουργία ήπιων θεσμικών εργαλείων παρέμβασης σε θέματα βίας σε συνεργασία με τα υγιή τμήματα των οργανωμένων φιλάθλων.

Στο πεδίο της παρέμβασης της πολιτείας για την στήριξη των αθλητών η οικονομική κρίση ενδυνάμωσε τις παθογένειες ενός μοντέλου με έλλειψη ορθολογικού σχεδιασμού και κανόνων χρηματοδότησης. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων χρειάζεται η δημιουργία ενός νέου νόμου-πλαισίου για τα ερασιτεχνικά σωματεία που να περιλαμβάνει όρους οικονομικής διαφάνειας, ενίσχυση της δημοκρατίας στο εσωτερικό τους και κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των ερασιτεχνών.

Στην οπτική της Αριστεράς, ωστόσο, ο αθλητισμός δεν περιορίζεται στη διαχείριση του ως θέαμα. Αντίθετα, οι προοδευτικές παρεμβάσεις στο πεδίο τον σπορ αποσκοπούν στη διαμόρφωση μιας διαφορετικής κουλτούρας σχετικά με τη σωματική άσκηση και την υγεία και θα λειτουργούν ως μέσο καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού.

Εμβληματική Παρέμβαση: Νέο Εθνικό σύστημα «ΑΘΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ», και

4.13 Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Η κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα συναντάει τις αντιφάσεις και τα αδιέξοδα ενός σπάταλου και ρυπογόνου μοντέλου ανάπτυξης που ακολουθούσε η χώρα για δεκαετίες. Η έμφαση στα μεγάλα έργα, η πριμοδότηση του real estate και της οικοδομής ως οι εθνικοί πρωταθλητές της ελληνικής οικονομίας, η τουριστική ανάπτυξη έξω από κανόνες χωροταξίας και η εντατική αγροτική παραγωγή συνοδεύονταν από την χαλαρότητα στην τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Συνοδεύονταν ακόμα από την ανοχή σε μορφές περιβαλλοντικής αυθαιρεσίας και σε διαρκείς θεσμικές πιέσεις για την περαιτέρω ελαστικοποίηση του βασικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία του περιβάλλοντος της χώρας μας.

Για την Αριστερά, ωστόσο, το περιβάλλον βρίσκεται στον πυρήνα της δημοκρατικής διεκδίκησης για καλύτερη ποιότητα ζωής, με όρους χωρικής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, ως κοινός τόπος έκφρασης της κοινωνικής, ατομικής και συλλογικής ζωής και δράσης. Η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, δεν περιορίζεται στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, και λόγω αυτού στη μετάβαση σε νέα μοντέλα παραγωγής και κατανάλωσης. Προϋποθέτει υγιή οικοσυστήματα (δασικά, υδροτοπικά, θαλάσσια, παράκτια κ.λπ.) για την ίδια την υποστήριξη της ζωής, για την αναζήτηση λύσεων βασισμένων στη φύση -με απλούστερη αυτή της δυνατότητας δέσμευσης μεγαλύτερων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα-, για τον θεσμικό περιορισμό και έλεγχο στην παραγωγή και κατανάλωση μεταλλαγμένων τροφίμων, για τη δημιουργία τελικά ενός αξιόβιου φυσικού και αστικού περιβάλλοντος. Υπό αυτή την έννοια, στη χώρα μας, ο αγώνας ενάντια στην κλιματική αλλαγή αποτελεί και αγώνα για ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης.

Η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης επιβάλλει μια νέα θεώρηση των πραγμάτων αναφορικά με τα όρια της χρήσης του φυσικού περιβάλλοντος από την οικονομία. Η αδιαμφισβήτητη ανάγκη για την παραγωγική ανασυγκρότηση δεν μπορεί να βασίζεται σε δραστηριότητες που επιβαρύνουν ασύμμετρα και ενδεχομένως με μη αναστρέψιμο τρόπο το περιβάλλον, όπως για παράδειγμα νέες εξορύξεις χρυσού. Μια δραστηριότητα που από τη φύση της απαιτεί καταστροφή υδατικών πόρων, δασικού πλούτου και βιοποικιλότητας, δέσμευση εκμεταλλεύσιμης γης, και που περιλαμβάνει στην παραγωγική της διαδικασία τοξικά απόβλητα που μεταφέρονται σε μεγάλες αποστάσεις ή μολύνουν τον υδροφόρο ορίζοντα. Αντίθετα, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεσμεύεται ότι θα εκκινήσει το έργο της περιβαλλοντικής αποκατάστασης περιοχών με έντονη περιβαλλοντική επιβάρυνση, αρχής γενομένης από την αποκατάσταση όλων των πρώην εξορυκτικών και μεταλλευτικών περιοχών και των περιοχών που βρίσκονται σε διαδικασία απολιγνιτοποίησης μέσα από πόρους του ταμείου Ανάκαμψης και του ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Στην Ελλάδα ελάχιστη μέριμνα έχει δοθεί στα θεσμικά εργαλεία προστασίας της βιοποικιλότητας. Ο μόνος θεσμός περιβαλλοντικής προστασίας με διάρκεια και παρουσία στη χώρα μας, δηλαδή οι φορείς προστατευόμενων περιοχών, καταργήθηκε από την κυβέρνηση της Ν.Δ.. Ταυτόχρονα η χώρα σταθερά αθετεί τις διεθνείς της υποχρεώσεις, όπως αυτές πηγάζουν από την συμμετοχή της σε διεθνείς θεσμούς προστασίας του περιβάλλοντος. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, επιδιώκει τη διασφάλιση της αειφορικής διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών μέσω της θεσμικής τους κατοχύρωσης αλλά

και μέσω των συμμετοχικών σχημάτων διακυβέρνησής τους, την προστασία της βιοποικιλότητας και την αποκατάσταση οικοσυστημάτων όπου απαιτείται. Επιδιώκει τον ταυτόχρονο βηματισμό της Ελλάδας στην επίτευξη των στόχων της νέας δεκαετίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ως προς τη βιοποικιλότητα αλλά και ως προς τους όρους της πρωτογενούς παραγωγής. Επίσης επιδιώκει τον ετήσιο επαναπροδιορισμό των περιοχών κυνηγιού με βάση περιβαλλοντικούς δείκτες και την θεσμική κατοχύρωση των δικαιωμάτων των οικόσιτων και των ελεύθερων ζώων. Τέλος, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεσμεύεται ότι με την ανάληψη κυβερνητικών ευθυνών θα επικυρώσει άμεσα τις συμφωνίες προστασίας του περιβάλλοντος τις οποίες οι ελληνικές κυβερνήσεις έχουν αμελήσει να επικυρώσουν (Σύμβαση για την προστασία των κητοειδών, Πρωτόκολλο στη Σύμβαση της Βαρκελώνης για την ολοκληρωμένη διαχείριση των ακτών κ.α.).

Εμβληματική παρέμβαση: Ακύρωση του περιβαλλοντοκτόνου νόμου Χατζηδάκη, ανασύσταση και στελέχωση των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών σε επίπεδο αντιπεριφέρειας και έκδοση Π.Δ. για την προστασία όλων των προστατευόμενων περιοχών στη χώρα.

Επίσης : Απαγόρευση της εκτός σχεδίου δόμησης ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκπόνησης των τοπικών χωρικών σχεδίων από τους ΟΤΑ της χώρας.

4.14 Δημόσιος χώρος και Πόλεις

Οι συνθήκες παραγωγής της πόλης και του δομημένου περιβάλλοντος στην Ελλάδα ήταν πάντοτε στενά συνυφασμένες με την ευρύτερη πολιτική συγκυρία της εποχής. Στον μεσοπόλεμο οι ελληνικές πόλεις διογκώνονται από τα διευρυμένα προσφυγικά ρεύματα. Το οικιστικό πρόβλημα της χώρας, σε συνδυασμό με την εκτεταμένη μικρή ιδιοκτησία επί της γης, δημιουργούσαν εμπόδια στην ικανότητα της πολιτείας να διαμορφώσει μια συνεκτική πολεοδομική πολιτική. Η συνθήκη αυτή μεταπολεμικά δυναμιτιζόταν από το εύρος και την διάδοση των πελατειακών σχέσεων καθώς και από τα ειδικά συμφέροντα που «δυσφορούσαν» με την κρατική ρύθμιση του χώρου. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω ιστορικών συνθηκών ήταν οι ελληνικές πόλεις να πάσχουν ακόμα και σήμερα από ελλιπή πολεοδομικό σχεδιασμό και να έχουν τους λιγότερους ελεύθερους χώρους και χώρους πρασίνου από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Η Νέα Δεξιά στη χώρα μας έχει στις στρατηγικές της προτεραιότητες την άρση όλων των «εμποδίων» στην επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση όλων των εν ενεργεία τάσεων εμπορευματοποίησης των πόλεων, καθώς και τη συρρίκνωση του δημόσιου χώρου σε αυτές ως προϋπόθεση κάθε μορφής αστικής αναζωογόνησης. Αποτέλεσμα αυτού είναι να ορθώνονται εμπόδια στην πολεοδομική οργάνωση των αστικών κέντρων και στην οργάνωση των απαραίτητων κοινωφελών δικτύων στο εσωτερικό τους, που είναι απαραίτητα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε αυτές. Σήμερα, η κλιματική αλλαγή επιτείνει τα προβλήματα αστικού σχεδιασμού στις ελληνικές πόλεις καθώς απαιτείται η οργάνωση δικτύων αποκομιδής απορριμμάτων, προστασίας από φυσικές καταστροφές, επέκτασης των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας στο εσωτερικό τους. Παράλληλα, η πανδημία του Covid-19 ανέδειξε την αναγκαιότητα διεύρυνσης του δημόσιου χώρου στις περιαστικές και αστικές περιοχές.

Για τους παραπάνω λόγους, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποβλέπει στη διεύρυνση των δημόσιων χώρων στις ελληνικές πόλεις, τη βελτίωση του μικροκλίματος και την επέκταση των δημόσιων και εναλλακτικών μέσων μετακίνησης σε αυτές. Προϋπόθεση όμως για κάθε τέτοια παρέμβαση αποτελεί ο δημοκρατικός σχεδιασμός, η τήρηση των κανόνων της επιστήμης και η διαφάνεια στα μέσα πολιτικής που επιλέγονται για την διασφάλιση του παραπάνω σκοπού.

Ο ΣΥΡΙΖΑ–ΠΣ επιδιώκει την ολοκλήρωση του σχεδιασμού σε εθνικό και τοπικό επίπεδο μέσω των θεματικών Ειδικών Πλαισίων (ΑΠΕ, Ορυκτών Πόρων, Τουρισμού κ.λπ.) και των Τοπικών Χωρικών Σχεδίων με όρους, προϋποθέσεις και κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Επιδιώκει επίσης, την ολοκλήρωση των διαδικασιών για τους δασικούς χάρτες και το κτηματολόγιο.

Μια ακόμα βασική προτεραιότητα αποτελεί η θεσμική κατοχύρωση της έννοιας του δημόσιου χώρου και ο καθορισμός κοινών και δίκαιων κανόνων για τη χρήση του σε διαφορετικές εκφάνσεις του, π.χ. αιγιαλός, εντός αστικών περιοχών κ.λπ. Προτεραιότητα επίσης αποτελεί η εξασφάλιση του συνδυασμού του πολεοδομικού και συγκοινωνιακού σχεδιασμού για την προώθηση μορφών βιώσιμης κινητικότητας.

Εμβληματική Παρέμβαση: Απόδοση δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων στον πολίτη με προτεραιότητα στο αστικό περιβάλλον και στον αιγιαλό, με μέτρα όπως η διαμόρφωση ενός νέου θεσμικού πλαισίου για τις αστικές αναπλάσεις ή την υλοποίηση της Τράπεζας Δικαιωμάτων Δόμησης και Κοινόχρηστων Χώρων.

4.15 Νησιωτική Πολιτική

Περίπου το 17% των μόνιμων κατοίκων της χώρας κατοικούν στα νησιά βιώνοντας τη Νησιωτικότητα και ό,τι απορρέει από αυτήν. Η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ για πρώτη φορά έφερε τη Νησιωτικότητα στο προσκήνιο της πολιτικής ατζέντας υλοποιώντας συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις και πολιτικές όπως το Μεταφορικό Ισοδύναμο και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα Νότιου και Βόρειου Αιγαίου.

Κεντρικοί στόχοι της πολιτικής μας είναι α) η διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των νησιωτών στα δημόσια αγαθά και στο κοινωνικό κράτος, β) η προστασία και ανάδειξη των ευαίσθητων οικοσυστημάτων των νησιών και του πλούσιου πολιτισμικού τους κεφαλαίου και γ) η δημιουργία ευκαιριών για βιώσιμη ανάπτυξη και η ενίσχυση του μόνιμου ενεργού πληθυσμού ειδικά στα μικρά νησιά.

Η ανεμπόδιστη πρόσβαση των νησιωτών στα αγαθά της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού, της ενέργειας και η αξιοποίηση ευκαιριών που προκύπτουν από την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση (όπως τα πολλαπλά οφέλη των ευρυζωνικών συνδέσεων) αποτελούν βασικές προτεραιότητες. Η εφαρμογή ενός σχεδιασμένου πλαισίου δράσεων για τη Νησιωτικότητα, περιλαμβάνει:

A. Δράσεις που οδηγούν σε ενεργειακά αυτόνομα - πράσινα νησιά. Ιδιαίτερα τα μικρά νησιά αποτελούν ιδανικά συστήματα ανάπτυξης πράσινων μορφών ενέργειας και εφαρμογής νέων τεχνολογιών.

B. Ενίσχυση της πρόσβασης των νησιωτών στο σύνολο των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα προκειμένου να αρθούν ανισότητες που επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης αλλά και τις αναπτυξιακές προοπτικές. Η νέα ψηφιακή τεχνολογία επιτρέπει την υλοποίηση ενός σχεδίου εξ αποστάσεως εξυπηρέτησης.

Εμβληματική Παρέμβαση: Δημιουργία ψηφιακών θυρίδων τηλε-εξυπηρέτησης των νησιωτών στον χώρο των ΚΕΠ που θα επιτρέπει την ζωντανή επικοινωνία του πολίτη με τον εκπρόσωπο της Δημόσιας Υπηρεσίας παράλληλα με τις υπόλοιπες υπηρεσίες των e-ΚΕΠ.

Γ. Η πανδημία ανέδειξε την πρωταρχική σημασία που το Δημόσιο Σύστημα Υγείας διαδραματίζει, αλλά παράλληλα έφερε στο φως και τα πραγματικά προβλήματα που οι δομές Υγείας των νησιών αντιμετωπίζουν κυρίως λόγω της πολυνησίας, των διάσπαρτων και άμεσων αναγκών που πολλαπλασιάζονται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και της

αδυναμίας κάλυψης αυτών με επαρκές και μόνιμο προσωπικό. Η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ προσπάθησε μέσα από θεσμικές και οικονομικές πρωτοβουλίες να ενισχύσει την υγειονομική εικόνα των νησιών και τον ιατρικό υλικοτεχνικό τους εξοπλισμό. Πρωταρχικός στόχος παραμένει η αναβάθμιση και ενίσχυση των δομών Υγείας των νησιών, με την παράλληλη παροχή ενός πλέγματος ειδικών κινήτρων (οικονομικών, διοικητικών, επιστημονικών, κα.) για τη στελέχωση των νησιωτικών Δομών Υγείας. Ταυτόχρονα επιβάλλεται η επέκταση και η αναβάθμιση του δικτύου της Τηλεϊατρικής ώστε να αναβαθμιστεί η παρεχόμενη ιατρική κάλυψη των νησιωτικών Ιατρείων.

Δ. Η ενδυνάμωση, επέκταση και ενίσχυση του Μεταφορικού Ισοδυνάμου, στην προσπάθεια των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας κρίνεται ζωτικής σημασίας ζήτημα. Το Μεταφορικό Ισοδύναμο είναι ένα εργαλείο άρσης της νησιωτικής ασυνέχειας στον χώρο και αποκαθιστά την ισότιμη πρόσβαση πολιτών επιχειρήσεων και επαγγελματιών στις κοινωνικές υπηρεσίες και στην αγορά. Μπορεί να επεκταθεί καλύπτοντας πλήρως τα όποια κενά στην μεταφορά μόνιμων κατοίκων και εμπορευμάτων, αλλά και επιδοτώντας αριθμό εισιτηρίων για την ενίσχυση του εσωτερικού τουρισμού ενώ οι σχετικές διαδικασίες πρέπει να απλοποιηθούν περαιτέρω και να είναι πλήρως ηλεκτρονικές.

4.16 Πολιτική προστασία

Οι επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή είναι ήδη ορατές με την αύξηση της έντασης και της συχνότητας των ακραίων φυσικών φαινομένων και των φυσικών καταστροφών. Παράλληλα η κρίση του κορωνοϊού ανέδειξε εκ νέου την αναγκαιότητα να μπορεί το κράτος να ενισχύει την συντονιστική του ισχύ αλλά και την ικανότητα του να παρεμβαίνει σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θεωρεί ύψιστη προτεραιότητα την ενίσχυση της ικανότητας πολιτικής προστασίας της χώρας από την κλιματική αλλαγή, τις φυσικές καταστροφές, τους ασύμμετρους υγειονομικούς κινδύνους κάθε είδους, καθώς και τους λοιπούς κινδύνους που προέρχονται από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες. Το υπάρχον θεσμικό και επιχειρησιακό πλαίσιο πρόληψης και αντιμετώπισης τέτοιων καταστροφών, παρότι πρόσφατα αναθεωρημένο, αναπαράγει αντί να θεραπεύει τις παλιές παθολογίες, ειδικότερα σε θέματα συντονισμού, με αποτέλεσμα τον αυξημένο κίνδυνο νέων απωλειών σε ανθρώπινες ζωές και περιουσίες.

Εμβληματική Παρέμβαση: Αναδιοργάνωση του κρατικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας και στα τρία επίπεδα (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι) στη βάση ενός σχεδίου με σαφή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων και ρόλων, τόσο σε ότι αφορά την πρόληψη, όσο και στην άμεση επέμβαση κατά την εξέλιξη των φαινομένων. Η πολυπλοκότητα και κρισιμότητα του θέματος απαιτεί τη συνεχή βελτιστοποίηση αυτού του σχεδίου και προϋποθέτει τη μέγιστη δυνατή κοινωνική και πολιτική συναίνεση.

Επιπλέον, απόλυτη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην ιεράρχηση και υλοποίηση ενός πακέτου έργων που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των υποδομών των πόλεων και της υπαίθρου, με έμφαση στην αντιπλημμυρική και αντιπυρική προστασία.

4.17 Εκδημοκρατισμός των σωμάτων ασφαλείας και προστασία του πολίτη

Η αύξηση των προσφυγικών ροών σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά και η συγκυρία τις κρίσης, ενίσχυσαν τις κατασταλτικές λειτουργίες του κράτους και των συναφών θεσμών.

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής, τα σώματα ασφαλείας κλήθηκαν συχνά να λειτουργήσουν ως βραχίονας για την επιβολή απονομιμοποιημένων πολιτικών, γεγονός που έπληξε το κύρος τους, το ηθικό των εργαζομένων σε αυτά αλλά και το κοινωνικό συμβόλαιο στη βάση του οποίου είναι επιφορτισμένα με την προστασία των πολιτών.

Το πλήθος των καταγγελιών για περιπτώσεις παράβασης καθήκοντος και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από μεμονωμένα μέλη των σωμάτων ασφαλείας, επιβάλλουν σήμερα την άμεση λήψη μέτρων όπως είναι η απαγόρευση χρήσης μέσων που είναι επικίνδυνα για την υγεία (π.χ. πλαστικές σφαίρες) για την καταστολή κοινωνικών κινητοποιήσεων. Ταυτόχρονα, απαιτείται ο αποτελεσματικός έλεγχος φαινομένων ρατσιστικής βίας και φαινομένων απάνθρωπης μεταχείρισης πολιτών μέσα από την αντικατάσταση της διαδικασίας των ΕΔΕ με την δημιουργία μιας ανεξάρτητης υπηρεσίας επιφορτισμένης με την διερεύνηση ανάλογων φαινομένων.

Στον αντίποδα της προσπάθειας εκδημοκρατισμού της λειτουργίας της αστυνομίας την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, σήμερα παρακολουθούμε την παραγνώριση, εκ μέρους της κυβέρνησης, της υποχρέωσης της αστυνομίας να λειτουργεί εντός του πλαισίου αναλογικότητας όπως επιβάλλει ο Νόμος και το Σύνταγμα. Η «επένδυση» της Δεξιάς στην ατζέντα «νόμος και τάξη» διαστρεβλώνει την αποστολή των Σωμάτων Ασφαλείας και τα αποπροσανατολίζει από το βασικό τους καθήκον, δηλαδή την άσκηση αποτελεσματικής αντιεγκληματικής πολιτικής και την προστασία του πολίτη. Απαιτούνται δράσεις που θα αποτρέπουν τις πολιτικές παρεμβάσεις στο εσωτερικό τους, όπως η σύσταση διακομματικής κοινοβουλευτικής επιτροπής που θα επιλέγει την ηγεσία της ΕΛ.ΑΣ. με αντικειμενικά και επιστημονικά κριτήρια αλλά και η δημιουργία ενός νέου συστήματος αξιολόγησης με συμμετοχή των εργαζομένων και διαφάνεια στη διαδικασία και τα αποτελέσματα των κρίσεων.

Εμβληματική Παρέμβαση: Άμεση κατάργηση του Νόμου 4703/2020 που επαναφέρει τον χουντικής εμπνεύσεως περιορισμό στις δημόσιες συναθροίσεις και ποινικοποίησης της κοινωνικής διαμαρτυρίας, υπονομεύοντας το συνταγματικό δικαίωμα του συνέρχεσθαι.

Ταυτόχρονα η αστυνομία σήμερα είναι επιφορτισμένη με την άσκηση αντιεγκληματικής πολιτικής σε αντίθεση με αυτό που συμβαίνει στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες, στις οποίες η ίδια είναι ο εκτελεστικός βραχίονας της ασκούμενης πολιτικής. Προς τούτου κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση της υπηρεσιακής δομής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη πλαισιωμένη με πολιτικό προσωπικό με αρμοδιότητα τη χάραξη αντιεγκληματικής πολιτικής αλλά και ο εξορθολογισμός των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΑΣ.

Εμβληματική Παρέμβαση: Διαχωρισμός των προανακριτικών αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΑΣ. και μεταφορά τους στην νέα Δικαστική Αστυνομία με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.

Ωστόσο, στην Ελλάδα το βασικό πρόβλημα στη λειτουργία των Σωμάτων Ασφαλείας ήταν και είναι η μη τήρηση του νόμου από μερίδα στελεχών του, η αδυναμία και δυσλειτουργία των μηχανισμών επιτήρησης τους και κυρίως η αναχρονιστικότητα των θεσμών εκπαίδευσης και υποστήριξης του έργου των γυναικών και των ανδρών που υπηρετούν σε αυτά. Στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του ηθικού της αστυνομίας, κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση του συστήματος ψυχολογικής υποστήριξης και η δημιουργία θεσμού Συνηγόρου του Αστυνομικού.

Εμβληματική Παρέμβαση: Νέο θεσμικό πλαίσιο για την λειτουργία των εκπαιδευτικών θεσμών της αστυνομίας και ανωτατοποίηση του περιεχομένου Σπουδών

με ανθρωπιστικό και κοινωνικό πρόσημο και παροχή δια βίου εκπαίδευσης για τους ήδη υπηρετούντες.

4.18 Φύλο και δικαιώματα

Όραμα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποτελεί η ανατροπή των σχέσεων εξουσίας μεταξύ των έμφυλων υποκειμένων και η υπέρβαση των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών και των ιδεολογιών που εγκαθιδρύουν και νομιμοποιούν τους κοινωνικούς περιορισμούς της γυναικείας υποκειμενικότητας.

Η ανάδυση της υπερσυντηρητικής Νέας Δεξιάς συντελείται ταυτόχρονα με την αναδίπλωση ενός μέρους της κοινωνίας προς πιο στερεοτυπικά πρότυπα για τους έμφυλους ρόλους, ενώ παράλληλα παρατηρείται μια εχθρότητα απέναντι στις φεμινιστικές διεκδικήσεις. Γι' αυτό και έχει σημασία να αγωνιζόμαστε για τα φεμινιστικά προτάγματα της απελευθέρωσης των γυναικών από κάθε μορφή καταπίεσης, από τα κοινωνικά στερεότυπα, από τις πατριαρχικές σχέσεις εξουσίας, τη σεξουαλική παρενόχληση και την έμφυλη βία. Οι διαδικασίες αυτές δεν μπορούν παρά να περνούν και από τους επίσημους εκπαιδευτικούς θεσμούς της Πολιτείας με κατάλληλο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Η πολιτική αποκρυστάλλωση της παραπάνω συντηρητικοποίησης εκφράστηκε από τη νέα κυβέρνηση με πλήθος μέτρων, όπως η κατάργηση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, η υποβάθμιση του ΚΕΘΙ, η ταύτιση της ισότητας των φύλων με τις πολιτικές για την οικογένεια και η κατάργηση κοινωνικών παροχών και ρυθμίσεων που εξυπηρετούσαν τη συμφιλίωση επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής. Η παραπάνω τάση, αποσκοπεί στη διάδοση στερεοτυπικών αντιλήψεων για το ρόλο των γυναικών ή και στην αποκλειστική τους ταύτιση με την οικογένεια και τη μητρότητα. Στις παραπάνω συνθήκες ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ επιδιώκει την επανασύσταση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων με στόχο την οριζόντια ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές όλων των υπουργείων και την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών, με στοχευμένα μέτρα σε όλες τις πολιτικές και διοικητικές θέσεις ευθύνης.

Παράλληλα, επιδιώκουμε την ενίσχυση του θεσμικού μηχανισμού και της νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων, όπως είναι η αναθεώρηση των διατάξεων του οικογενειακού δικαίου σύμφωνα με τις προτάσεις των φεμινιστικών οργανώσεων, την προώθηση των αναγκαίων αλλαγών στον Ν.3500/2005 για την ενδοοικογενειακή βία- υπό το φως της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την ποινική διαμεσολάβηση- και τη νομική αναγνώριση της γυναικοκτονίας. Τέλος, επιδιώκουμε τη θέσπιση της υποχρεωτικής εκδίκασης όλων των υποθέσεων του οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου από τα ελληνικά δικαστήρια.

Εμβληματική Παρέμβαση: Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών μέσα από την διασφάλιση της βιωσιμότητας του δικτύου δομών της ΓΓΙΦ/ΚΕΘΙ και διεύρυνση του Δικτύου με νέες δομές. Εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής βίας.

4.19 Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου

Η ανάδυση μια νέας αυταρχικής και λαϊκιστικής δεξιάς σε διεθνές επίπεδο χτυπάει στον πυρήνα των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων σεξουαλικότητας. Στις συνθήκες του ελληνικού πολιτικού συστήματος η ΝΔ καλλιεργεί συμμαχίες με φορείς

θρησκευτικού φονταμενταλισμού, με αποτέλεσμα να βάζεται και να δαιμονοποιείται το δικαίωμα του ελεύθερου σεξουαλικού προσδιορισμού. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ κατοχύρωσε δικαιώματα για τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα, θεσμοθετώντας για παράδειγμα το σύμφωνο συμβίωσης, δηλαδή την ελεύθερη, ισότιμη και νομικά κατοχυρωμένη επιλογή τρόπου συμβίωσης, αλλά και το δικαίωμα αναδοχής στα ομόφυλα ζευγάρια.

Υπάρχουν όμως, ακόμα πολλά βήματα προς την επίτευξη μιας κοινωνίας πραγματικής ισότητας και ισοτιμίας. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αγωνίζεται για την προστασία των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων μέσα από την αναθεώρηση του Συντάγματος, με ρητή πρόβλεψη απαγόρευσης των διακρίσεων βάσει σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας και χαρακτηριστικών φύλου. Παράλληλα επιδιώκουμε τη σαφή ποινικοποίηση της ομοφοβίας και της τρανσφοβίας. Τέλος, σε συνέχεια των προηγούμενων παρεμβάσεων για την αλλαγή φύλου προτείνεται η περαιτέρω απλοποίηση της διοικητικής διαδικασίας στα επίσημα έγγραφα αλλαγής φύλλου για τα διεμφυλικά άτομα με ληξιαρχική πράξη κι όχι μέσω δικαστικής διαδικασίας.

Εμβληματική Παρέμβαση: Κατοχύρωση του δικαιώματος σύναψης πολιτικού γάμου για τα ομόφυλα ζευγάρια και θεσμοθέτηση του δικαιώματος τεκνοθεσίας.

4.20 Προσφυγικό – Μεταναστευτικό

Για τον ΣΥΡΙΖΑ - ΠΣ η μεταναστευτική πολιτική πρέπει να περιλαμβάνει ολοκληρωμένο σχεδιασμό για την υποδοχή, τις διαδικασίες ασύλου και την κοινωνική ένταξη, βάσει των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων της χώρας. Κορμός όλων των επιμέρους πολιτικών οφείλει να είναι ο σεβασμός της ανθρώπινης ζωής και της αξιοπρέπειας, και η απaráμιλλη εφαρμογή των κανόνων που προκύπτουν από τη Σύμβαση της Γενεύης και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Ο μόνος τρόπος να μετριαστεί το φαινόμενο της μαζικής μετακίνησης είναι να εκλείψουν οι αιτίες που το δημιουργούν: εμπόλεμες συρράξεις, πολιτικές αναταραχές, ανελεύθερα καθεστώτα, ακραία φτώχεια, μεγάλες κοινωνικές ανισότητες, κλιματική κρίση, ανισότητες πλούτου και ανάπτυξης μεταξύ των χωρών. Πολιτική λύση μπορεί να δοθεί μόνο σε παγκόσμιο επίπεδο, καταπολεμώντας όλες αυτές τις αιτίες και υιοθετώντας στρατηγικές ισότιμης συνεργασίας και συνανάνπτυξης με τις χώρες προέλευσης προσφύγων και μεταναστών. Ο *de facto* και *a priori* διαχωρισμός προσφύγων και μεταναστών που επιχειρείται σε όλη την Ευρώπη από ακροδεξιές και συντηρητικές δυνάμεις είναι όχι μόνο αναχρονιστικός αλλά και εκτός πραγματικότητας και νομιμότητας.

Όσον αφορά στη διαχείριση, τα επιμέρους κράτη και η Ελλάδα πρέπει να δράσουν με σεβασμό πάντα στην ζωή, την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο. Ταυτόχρονα χρειάζονται ειδικές πολιτικές για να στηριχθούν οι τοπικές κοινωνίες στους τόπους πρώτης υποδοχής και κατανομή των προσφύγων με ισορροπημένο τρόπο στις περιφέρειες της χώρας. Για τους παραπάνω λόγους αποσκοπούμε στην επιτάχυνση των διαδικασιών εξέτασης των αιτημάτων διεθνούς προστασίας, διατηρώντας στο ακέραιο την αρχή της εξατομικευμένης και δίκαιης εξέτασης, μεταξύ άλλων και μέσα από την επαναφορά του συστήματος των 30 ερωτήσεων κλειστού τύπου για την απλοποίηση της διαδικασίας απόδοσης ιθαγένειας. Στην πράξη επιδιώκουμε την εξασφάλιση γρήγορων και διαφανών διαδικασιών κατά την εξέταση των αιτημάτων κτήσης τίτλου νόμιμης διαμονής ή ιθαγένειας στη χώρα, (πλήρης ψηφιοποίηση, ενδυνάμωση του στελεχιακού δυναμικού).

Εμβληματική παρέμβαση: Βελτίωση των συνθηκών διαμονής των αιτούντων άσυλο με έμφαση τη φιλοξενία σε διαμερίσματα, ξενοδοχεία και ανοιχτές δομές και

ισομερή κατανομή των αιτούντων σε όλη την επικράτεια αναλογικά με τον πληθυσμό και τις δυνατότητες της κάθε τοπικής οικονομίας.

Η Πολιτεία δεν μπορεί να μην αναγνωρίζει την συνεισφορά των μεταναστών-προσφύγων στην οικονομία, ιδιαίτερα κατά την περίοδο των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης την δεκαετία του 1990 και του 2000. Κατ' επέκταση το κράτος οφείλει, μέσα από το δημόσιο σχεδιασμό, να στοχεύει στην ομαλή ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στον κοινωνικό ιστό της χώρας. Επιδιώκουμε την κοινωνική ένταξη μεταναστών και προσφύγων με έμφαση στην εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσιών υγείας και αποσκοπούμε στην αύξηση της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών. Τέλος, οι αρχές της ισονομίας και ισοπολιτείας επιβάλλουν την ένταξη των μεταναστών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα για περισσότερα από 5 έτη στο πολιτικό σύστημα της χώρας. Πέρα από την αυτονόητη και κεκτημένη πλήρη απόδοση πολιτικών δικαιωμάτων σε όσες και όσους έχουν την ελληνική ιθαγένεια, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποσκοπεί και στη σταδιακή συμμετοχή στην πολιτική ζωή της χώρας και στους νόμιμα διαμένοντες, ξεκινώντας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέσα από την αναθεώρηση των σχετικών άρθρων του Συντάγματος.

4.21 Δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις σχετικά με τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θέτει ως προτεραιότητα την προώθηση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων στη Θράκη που θα ενισχύσουν τα δικαιώματα της μουσουλμανικής μειονότητας και την κοινωνική συνοχή στην περιοχή, διορθώνοντας σοβαρά λάθη του παρελθόντος και ακυρώνοντας, παράλληλα, τις παρεμβάσεις τρίτων σε ζητήματα που αφορούν Έλληνες πολίτες.

Η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, άλλωστε, προώθησε την ιστορικής σημασίας νομοθετική ρύθμιση για την προαιρετικότητα της Σαρίας και εκσυγχρονισμό των μουφτειών, διόρισε Τοποτηρητές και άνοιξε την συζήτηση για κατάργησή της Σαρίας σε διαβούλευση με την μειονότητα. Στο πλαίσιο αυτό, στηρίζει την ανάδειξη μουφτήδων με διαδικασίες που θα αποφασιστούν σε διαβούλευση με τη μειονότητα και θα εξασφαλίζουν την μεγαλύτερη δυνατή αποδοχή τους. Παράλληλα, στηρίζει την διενέργεια εκλογών στις διαχειριστικές επιτροπές δήμων Κομοτηνής, Ξάνθης και Διδυμοτείχου και τη διενέργεια εκλογών στις βακουφικές επιτροπές το συντομότερο δυνατόν.

Στηρίζει την σύγχρονη και συμπεριληπτική εκπαίδευση στην Θράκη, με ενίσχυση της δημόσιας εκπαίδευσης και δημιουργία νέων σχολείων με εισαγωγή των τουρκικών ως γλώσσας επιλογής. Υπογραμμίζει την ανάγκη για υποστήριξη των μειονοτικών σχολείων τόσο σε υλικοτεχνικό επίπεδο όσο και εγκαταστάσεων/υποδομών- μια διαδικασία που προωθήθηκε κατά κόρον από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Στηρίζει παράλληλα, τη συνέχιση του προγράμματος που εισήγαγε ο ΣΥΡΙΖΑ (και εφαρμόστηκε το 2017-2019) σε αμιγώς μειονοτικούς οικισμούς και προέβλεπε την ταυτόχρονη παρουσία στην τάξη της νηπιαγωγού και συνεργάτριας/η από τη μειονότητα πτυχιούχο παιδαγωγικών ελληνικού πανεπιστημίου, προκειμένου να αξιοποιηθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία η μητρική γλώσσα των παιδιών και να διευκολυνθεί η κοινωνικοποίησή τους. Στηρίζει την ίδρυση ιδιωτικών νηπιαγωγείων στη βάση σαφούς κανονιστικού πλαισίου.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει επίσης το δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού όπως ορίζεται από το ευρωπαϊκό νομικό κεκτημένο, στη βάση και των εν εξελίξει δικαστικών διαδικασιών.

Στηρίζει την ενίσχυση μέτρων θετικής διάκρισης που συμβάλλουν στην κοινωνική

ένταξη και την κοινωνική συνοχή.

Σύνοψη κεφαλαίου -Βασικές παρεμβάσεις

Η Αριστερά αναδεικνύεται ο στυλοβάτης του αιτήματος εμβάθυνσης των δημοκρατικών θεσμών και ενίσχυσης της δημοκρατικής κουλτούρας και ως ο κληρονόμος όλης της παράδοσης κοινωνικού φιλελευθερισμού που αναγνωρίζει την πραγματική συνέχεια του Διαφωτιστικού προτάγματος στην απόδοση ίσων πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Για τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και η αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών από το δημόσιο, έχουν κοινωνικό πρόσημο. Πρέπει να αποτελούν την ασπίδα προστασίας των αδύνατων, αποκλεισμένων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και του περιβάλλοντος. Η κλιματική αλλαγή και οι νέες μορφές ασύμμετρων υγειονομικών κινδύνων καθιστούν επιτακτική την επανανοηματοδότηση του δημόσιου χώρου και την επέκταση της ψηφιοποίησης του κοινωνικού και εργασιακού βίου με όρους κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

Πολιτικό Σύστημα

Η εφαρμογή της απλής αναλογικής στο εκλογικό σύστημα αποτελεί θεμελιακή αξία. Επιδίωξη μας είναι η εμπέδωση της μέσα από την ευρύτερη δυνατή κοινοβουλευτική διακομματική συναίνεση. Επιπλέον επιδιώκεται η ενίσχυση των θεσμών κοινωνικής συμμετοχής στη διαδικασία διάλογου για τα νομοσχέδια, με προεξέχουσα περίπτωση αυτήν του ετήσιου προϋπολογισμού.

Δημόσια Διοίκηση – Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ο ριζικός μετασχηματισμός του κράτους, η μετάβαση προς ένα σύγχρονο δημόσιο τομέα, απαλλαγμένο από τις στρεβλώσεις του παρελθόντος, αποτελεί το κύριο ζητούμενο. Η επανεξέταση και απλοποίηση των διαδικασιών, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους, και η ενσωμάτωση σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων της διοικητικής επιστήμης αποτελούν κύριες προτεραιότητες. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ τάσσεται στρατηγικά υπέρ ενός σύγχρονου μοντέλου αποκεντρωμένης διοίκησης. Επιδίωξη είναι να περάσουν στους δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης, όχι μόνο τα «τοπικά ζητήματα» αλλά και οι δημόσιες πολιτικές που έχουν περιφερειακή – τοπική διάσταση.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Ριζική ανανέωση του προσωπικού του δημοσίου με νέους επιστήμονες σε θέσεις υψηλής έντασης γνώσης έναντι ισάριθμων αποχωρήσεων μέσω προγράμματος εθελοντικής πρόωρης συνταξιοδότησης.
- Πρόγραμμα επανεξέτασης και απλοποίησης των διοικητικών διαδικασιών με βάση σύγχρονες μεθόδους και στόχευση τη μείωση του διοικητικού βάρους για πολίτες επιχειρήσεις.
- Πρόγραμμα επιμόρφωσης για την επανεκπαίδευσης και επιμόρφωσή του ανθρωπίνου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης με ενσωμάτωση των νέων ψηφιακών τεχνολογιών και της «πράσινης» ατζέντας.
- Ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους με έμφαση στη διασύνδεση και η διαλειτουργικότητα των διάσπαρτων συστημάτων και βάσεων δεδομένων και η ολοκλήρωση της απλοποίησης στην ίδρυση και αδειοδότηση του συνόλου των οικονομικών φορέων (επιχειρήσεων, φορέων αλληλέγγυας οικονομίας, συνεταιρισμών κλπ).
- Νέες σύγχρονες ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τον πολίτη με ψηφιακή αναβάθμιση των ΚΕΠ στο κινητό και τον υπολογιστή, ενοποίηση όλων των στοιχείων για κάθε πολίτη σε ένα σημείο πρόσβασης, δημιουργία μιας Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για παροχή πληροφοριών όλων των κατηγοριών.
- Λειτουργία μηχανισμών απευθείας αξιολόγησης των φορέων του δημοσίου από τους πολίτες και τους χρήστες των δημόσιων υπηρεσιών.

- Για την επιλογή διοικήσεων/διοικητών σε φορείς του δημόσιου όπως τα νοσοκομεία και οι εποπτευόμενοι φορείς των Υπουργείων θεσμοθετούνται ανοιχτές διαφανείς διαδικασίες επιλογής που απευθύνονται σε έμπειρα/εξειδικευμένα στελέχη του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.
- Η διαδικασία των προσλήψεων στη δημόσια διοίκηση υλοποιείται καθολικά από το ΑΣΕΠ ή με ευθύνη του ΑΣΕΠ. Καταργούνται όλες τις εξαιρέσεις που εισήχθησαν το τελευταίο διάστημα.
- Νέα οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων και των πόρων της των δύο επιπέδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στη βάση της εγγύτητας, της επικουρικότητας και της αποτελεσματικότητας.
- Δράσεις που θέτουν τον πράσινο μετασχηματισμό στον πυρήνα της τοπικής πολιτικής και της αυτοδιοίκησης, ως νέο πεδίο συμμετοχικής, συμπεριληπτικής και δημοκρατικής μετάβασης.
- Ενίσχυση και επέκταση του συνόλου των χρηματοδοτικών εργαλείων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, των πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, των κονδυλίων του ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης

Δικαιοσύνη και Σωφρονιστικό Σύστημα

Κυριότεροι στόχοι πολιτικής είναι η επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και ο εκσυγχρονισμός του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας και η βελτίωση των συνθηκών κράτησης.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Γενναία ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στο ευρύτερο δικαστικό σύστημα και των συναφών εκπαιδευτικών θεσμών.
- Διοικητική απλοποίηση της λειτουργίας του δικαστικού συστήματος,
- Απλούστευση της νομοθεσίας μέσα από ευρείες πρωτοβουλίες κωδικοποίησης,
- Ενίσχυση θεσμών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών [διαμεσολάβηση, Συνήγορος του Πολίτη, Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ)],
- Ευρεία χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών σε όλο το φάσμα της δικαστικής διαδικασίας.
- ενίσχυση του θεσμού της νομικής βοήθειας
- Συνολική επανεξέταση των ρυθμίσεων της πολιτικής και ποινικής δικονομίας και των διοικητικών δικονομιών, με στόχο την απλούστευση και ενοποίηση κανόνων και διαδικασιών.
- Ενίσχυση της δυνατότητας για λειτουργία σχολείων όλων των βαθμίδων στις φυλακές,
- Δημιουργία προγραμμάτων επαγγελματικής ένταξης των αποφυλακισμένων.

Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Η αντιμετώπιση τόσο της διεθνούς όσο και της εγχώριας διάστασης της διαφθοράς προϋποθέτει ισχυρή πολιτική βούληση (και όχι απλά τεχνική επάρκεια) και κυρίως ισχυρή δημοκρατική νομιμοποίηση προκειμένου να θωρακιστούν οι θεσμοί που αναλαμβάνουν την καταπολέμησή της.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Θέσπιση ισχυρού νομικού πλαισίου για την προστασία των πληροφοριοδοτών δημόσιου συμφέροντος (Whistleblowers) στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα σε εναρμόνιση με τις συστάσεις διεθνών οργανισμών.
- Θέσπιση νομικού πλαισίου για την ποινική Ευθύνη Νομικών Προσώπων στη βάση διεθνών συμβάσεων.

- Θέσπιση αυστηρού πλαισίου σχετικά με τις ομάδες άσκησης επιρροής (Lobbying) και τη σύγκρουση συμφερόντων σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΕΕ και του ΟΟΣΑ.
- Αναδιοργάνωση, στελεχιακή, εκπαιδευτική και τεχνική ενίσχυση και θωράκιση των ελεγκτικών σωμάτων.

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Η ενίσχυση της Δημοκρατίας προϋποθέτει την αποκατάσταση ενός πλουραλιστικού τοπίου στα ΜΜΕ και την καταπολέμηση φαινομένων παραπληροφόρησης και διάδοσης ψευδών ειδήσεων μέσα από την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου για την λειτουργία των μέσων.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου του ΕΣΡ και διεύρυνση της εξουσιοδότησης του για διερεύνηση των πηγών χρηματοδότησης των ΜΜΕ.
- Ενίσχυση των περιφερειακών και τοπικών μέσων ενημέρωσης και της συνεργατικής οικονομίας στον κλάδο,
- Αναβάθμιση της λειτουργίας των δημόσιων μέσων ενημέρωσης, εκκινώντας από τον τρόπο λειτουργίας, διοίκησης και στελέχωσής τους
- Εισαγωγή νομικών περιορισμών ενάντια στην υπερσυγκέντρωση μέσων ενημέρωσης από μεμονωμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και θεσμικές παρεμβάσεις ενάντια στις μορφές μονοπωλίων στη διανομή του Τύπου
- Ακύρωση της διάταξης που καταργεί την υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών όσων συμμετέχουν σε μιντιακά σχήματα και τους εξαιρεί από την υποχρέωση υποβολής πόθεν έσχες.
- ολοκλήρωση του ηλεκτρονικού μητρώου των ΜΜΕ - η εγγραφή στο οποίο θα προϋποθέτει την τήρηση κανόνων αναφορικά με την εργασιακή νομοθεσία και τον ελάχιστο αριθμό εργαζομένων αλλά και τη θεσμοθέτηση δίκαιων κανόνων κατανομής της κρατικής διαφήμισης.

Ψηφιακά δικαιώματα

Προτεραιότητα αποτελεί η εξασφάλιση της καθολικής πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες και παράλληλα, μέσα από τα κατάλληλα ρυθμιστικά και νομικά εργαλεία, η προστασία των ατομικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων και η αποτροπή φαινομένων όπως είναι η χρήση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων από τρίτους για εμπορευματικούς ή άλλους σκοπούς.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Ενίσχυση της νομικής προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και η δημιουργία ολοκληρωμένου ρυθμιστικού πλαισίου για πεδία της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης και των νέων τεχνολογιών, όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη και η βιοτεχνολογία, στις οποίες εγείρονται ζητήματα διανοητικής ιδιοκτησίας και βιοηθική
- Τροποποίηση του σχετικού ρυθμιστικού πλαισίου ώστε να ευνοηθεί ο ανοικτός διαμοιρασμός δεδομένων, η ενίσχυση της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού από φορείς του ευρύτερου δημοσίου και αξιοποίηση των δημόσιων δεδομένων.
- Εξασφάλιση πρόσβασης στο διαδίκτυο στους άνεργους, στους οικονομικά ασθενέστερους, και γενικότερα στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Αθλητισμός και Δημοκρατία

Προτεραιότητα αποτελεί η θωράκιση του επαγγελματικού αθλητισμού από μονοπωλιακές μορφές διοίκησης, η ενίσχυση των προβλέψεων για τους βασικούς μετόχους και των «ασυμβίβαστων». Στο πεδίο παρέμβασης για την στήριξη των αθλητών, απαραίτητη είναι η υλοποίηση ενός

νέου μοντέλου ερασιτεχνικού αθλητισμού με ορθολογικό σχεδιασμό και νέους κανόνες χρηματοδότησης.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Νέο κανονιστικό πλαίσιο για τον επαγγελματικό αθλητισμό εναρμονισμένο με τα διεθνή πρότυπα
- Δημιουργία ενός νέου νόμου-πλαίσιου για τα ερασιτεχνικά σωματεία που να περιλαμβάνει όρους οικονομικής διαφάνειας, ενίσχυση της δημοκρατίας στο εσωτερικό τους και κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των ερασιτεχνών.
- Νέο Εθνικό σύστημα «ΑΘΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ», και εναλλακτικών δραστηριοτήτων, αναψυχής και αθλητικού τουρισμού προάσπισης και αποκατάστασης της υγείας.

Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα

Το περιβάλλον βρίσκεται στον πυρήνα της δημοκρατικής διεκδίκησης για καλύτερη ποιότητα ζωής, με όρους χωρικής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, ως κοινός τόπος έκφρασης της κοινωνικής, ατομικής και συλλογικής ζωής και δράσης. Η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, δεν περιορίζεται στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, και λόγω αυτού στη μετάβαση σε νέα μοντέλα παραγωγής και κατανάλωσης. Προϋποθέτει υγιή οικοσυστήματα (δασικά, υδροτοπικά, θαλάσσια, παράκτια) για την ίδια την υποστήριξη της ζωής. Η αδιαμφισβήτητη ανάγκη για την παραγωγική ανασυγκρότηση δεν μπορεί να βασίζεται σε δραστηριότητες που επιβαρύνουν ασύμμετρα και ενδεχομένως με μη αναστρέψιμο τρόπο το περιβάλλον.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Πρόγραμμα περιβαλλοντικής αποκατάστασης περιοχών με έντονη περιβαλλοντική επιβάρυνση, αρχής γενομένης από την αποκατάσταση όλων των πρώην εξορυκτικών και μεταλλευτικών περιοχών και των περιοχών που βρίσκονται σε διαδικασία απολιγνιτοποίησης μέσα από πόρους του ταμείου Ανάκαμψης και του ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.
- Διασφάλιση της αειφορικής διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών μέσω της θεσμικής τους κατοχύρωσης αλλά και μέσω των συμμετοχικών σχημάτων διακυβέρνησής τους, την προστασία της βιοποικιλότητας και την αποκατάσταση οικοσυστημάτων όπου απαιτείται.
- Ακύρωση του περιβαλλοντοκτόνου νόμου της κυβέρνησης της ΝΔ, ανασύσταση και στελέχωση των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών σε επίπεδο αντιπεριφέρειας και έκδοση Π.Δ. για την προστασία όλων των προστατευόμενων περιοχών στη χώρα.
- Απαγόρευση της εκτός σχεδίου δόμησης ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκπόνησης των τοπικών χωρικών σχεδίων από τους ΟΤΑ της χώρας.

Δημόσιος χώρος και Πόλεις

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποβλέπει στη διεύρυνση των δημόσιων χώρων στις ελληνικές πόλεις, τη βελτίωση του μικροκλίματος και την επέκταση των δημόσιων και εναλλακτικών μέσων μετακίνησης σε αυτές. Προϋπόθεση για κάθε παρέμβαση αποτελεί ο δημοκρατικός σχεδιασμός, η τήρηση των κανόνων της επιστήμης και η διαφάνεια στα μέσα πολιτικής που επιλέγονται για την διασφάλιση του παραπάνω σκοπού.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Θεσμική κατοχύρωση της έννοιας του δημόσιου χώρου και καθορισμός κοινών και δικαίων κανόνων για τη χρήση του σε διαφορετικές εκφάνσεις του, (πχ αιγιαλός)

- Εξασφάλιση του συνδυασμού του πολεοδομικού και συγκοινωνιακού σχεδιασμού για την προώθηση μορφών βιώσιμης κινητικότητας.
- Απόδοση δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων στον πολίτη με προτεραιότητα στο αστικό περιβάλλον και στον αιγιαλό, με μέτρα όπως η διαμόρφωση ενός νέου θεσμικού πλαισίου για τις αστικές αναπλάσεις ή την υλοποίηση της Τράπεζας Δικαιωμάτων Δόμησης και Κοινόχρηστων Χώρων.

Νησιωτική Πολιτική

Κεντρικοί στόχοι της πολιτικής μας είναι α) η διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των νησιωτών στα δημόσια αγαθά και στο κοινωνικό κράτος, β) η προστασία και ανάδειξη των ευαίσθητων οικοσυστημάτων των νησιών και του πλούσιου πολιτισμικού τους κεφαλαίου και γ) η δημιουργία ευκαιριών για βιώσιμη ανάπτυξη και η ενίσχυση του μόνιμου ενεργού πληθυσμού ειδικά στα μικρά νησιά.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Δημιουργία ψηφιακών θυρίδων τηλε-εξυπηρέτησης των νησιωτών στον χώρο των ΚΕΠ που θα επιτρέπει την ζωντανή επικοινωνία του πολίτη με τον εκπρόσωπο της Δημόσιας Υπηρεσίας παράλληλα με τις υπόλοιπες υπηρεσίες των e-ΚΕΠ.
- Αναβάθμιση του Μεταφορικού Ισοδύναμου με την επέκταση του για πλήρη κάλυψη των νησιωτών (επιχειρήσεων και νοικοκυριών και για την ενίσχυση του εσωτερικού τουρισμού
- Αναβάθμιση του δικτύου της Τηλεϊατρικής, ώστε να ενισχυθεί η παρεχόμενη ιατρική κάλυψη των νησιωτικών Ιατρείων.

Πολιτική προστασία

Προτεραιότητα αποτελεί η αναδιοργάνωση του κρατικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας και στα τρία επίπεδα (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι) στη βάση ενός σχεδίου με σαφή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων και ρόλων, τόσο σε ότι αφορά την πρόληψη, όσο και στην άμεση επέμβαση κατά την εξέλιξη των φαινομένων. Η πολυπλοκότητα και κρισιμότητα του θέματος απαιτεί τη συνεχή βελτιστοποίηση αυτού του σχεδίου και προϋποθέτει τη μέγιστη δυνατή κοινωνική και πολιτική συναίνεση. Επιπλέον κρίσιμη παρέμβαση αποτελεί η ιεράρχηση και υλοποίηση ενός πακέτου έργων που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των υποδομών των πόλεων και της υπαίθρου, με έμφαση στην αντιπλημμυρική και αντιτυρική προστασία.

Εκδημοκρατισμός των σωμάτων ασφαλείας και προστασία του πολίτη

Προτεραιότητα αποτελεί ο εκδημοκρατισμός της λειτουργίας της αστυνομίας η ενίσχυση της ικανότητάς της για την άσκηση αποτελεσματικής αντιεγκληματικής πολιτικής και την προστασία του πολίτη. Επιπλέον απαιτούνται δράσεις που θα αποτρέπουν τις πολιτικές παρεμβάσεις στο εσωτερικό της αστυνομίας.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Σύσταση διακομματικής κοινοβουλευτικής επιτροπής που θα επιλέγει την ηγεσία της ΕΛ.ΑΣ. με αντικειμενικά και επιστημονικά κριτήρια.
- Δημιουργία ενός νέου συστήματος αξιολόγησης με συμμετοχή των εργαζομένων και διαφάνεια στη διαδικασία και τα αποτελέσματα των κρίσεων.
- Άμεση κατάργηση του Νόμου 4703/2020 επαναφέρει τον περιορισμό στις δημόσιες συναθροίσεις και ποινικοποίησης της κοινωνικής διαμαρτυρίας, υπονομεύοντας το συνταγματικό δικαίωμα του συνέρχεσθαι.

- Ενίσχυση της υπηρεσιακής δομής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη πλαισιωμένη με πολιτικό προσωπικό με αρμοδιότητα τη χάραξη αντιεγκληματικής πολιτικής αλλά και ο εξορθολογισμός των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΑΣ.
- Διαχωρισμός των προανακριτικών αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΑΣ. και μεταφορά τους στην νέα Δικαστική Αστυνομία με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.
- Νέο θεσμικό πλαίσιο για την λειτουργία των εκπαιδευτικών θεσμών της αστυνομίας και ανωτατοποίηση του περιεχομένου Σπουδών με ανθρωπιστικό και κοινωνικό πρόσημο και παροχή δια βίου εκπαίδευσης για τους ήδη υπηρετούντες.

Φύλο και δικαιώματα - Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου

Προτεραιότητα αποτελεί η ανατροπή των σχέσεων εξουσίας μεταξύ των έμφυλων υποκειμένων και η υπέρβαση των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών και των ιδεολογιών που εγκαθιδρύουν και νομιμοποιούν τους κοινωνικούς περιορισμούς της γυναικείας υποκειμενικότητας. Παράλληλα, επιδιώκουμε την ενίσχυση του θεσμικού μηχανισμού και της νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων και την προστασία των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων έναντι κάθε διάκρισης.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Ένταξη στην εκπαίδευση μαθημάτων για την ισότητα των φύλων, τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, τη σεξουαλική παρενόχληση και την έμφυλη βία.
- Επανασύσταση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων με στόχο την οριζόντια ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές όλων των υπουργείων και την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών, με στοχευμένα μέτρα σε όλες τις πολιτικές και διοικητικές θέσεις ευθύνης
- Ενίσχυση του θεσμικού μηχανισμού και της νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων, όπως είναι η αναθεώρηση των διατάξεων του οικογενειακού δικαίου σύμφωνα με τις προτάσεις των φεμινιστικών οργανώσεων
- Προώθηση των αναγκαίων αλλαγών στον Ν.3500/2005 για την ενδοοικογενειακή βία
- Νομική αναγνώριση της γυναικοκτονίας.
- Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών μέσα από την διασφάλιση της βιωσιμότητας του δικτύου δομών της ΓΓΙΦ/ΚΕΘΙ και διεύρυνση του Δικτύου με νέες δομές.
- Εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής βίας.
- Αναθεώρηση του Συντάγματος, με ρητή πρόβλεψη απαγόρευσης των διακρίσεων βάσει σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας και χαρακτηριστικών φύλου.
- Ποινικοποίηση της ομοφοβίας και της τρανσφοβίας
- Περαιτέρω απλοποίηση της διοικητικής διαδικασίας στα επίσημα έγγραφα αλλαγής φύλου για τα διεμφυλικά άτομα με ληξιαρχική πράξη κι όχι μέσω δικαστικής διαδικασίας.
- Κατοχύρωση του δικαιώματος σύναψης πολιτικού γάμου για τα ομόφυλα ζευγάρια και θεσμοθέτηση του δικαιώματος τεκνοθεσίας.

Προσφυγικό – Μεταναστευτικό

Για τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ η μεταναστευτική πολιτική πρέπει να περιλαμβάνει ολοκληρωμένο σχεδιασμό για την υποδοχή, τις διαδικασίες ασύλου και την κοινωνική ένταξη, βάσει των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων της χώρας. Κορμός όλων των επιμέρους πολιτικών οφείλει να είναι ο σεβασμός της ανθρωπίνης ζωής και της αξιοπρέπειας, και η απaráμιλλη εφαρμογή των κανόνων που προκύπτουν από τη Σύμβαση της Γενεύης και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Βασικές Παρεμβάσεις:

- Απλοποίηση της διαδικασίας απόδοσης ιθαγένειας επαναφορά του συστήματος των 30 ερωτήσεων κλειστού τύπου.
- Εξασφάλιση γρήγορων και διαφανών διαδικασιών κατά την εξέταση των αιτημάτων κτήσης τίτλου νόμιμης διαμονής ή ιθαγένειας στη χώρα, (πλήρης ψηφιοποίηση, ενδυνάμωση του στελεχιακού δυναμικού κ.α.)
- Βελτίωση των συνθηκών διαμονής των αιτούντων άσυλο με έμφαση τη φιλοξενία σε διαμερίσματα, ξενοδοχεία και ανοιχτές δομές και ισομερή κατανομή των αιτούντων σε όλη την επικράτεια αναλογικά με τον πληθυσμό και τις δυνατότητες της κάθε τοπικής οικονομίας.
- Κοινωνική ένταξη μεταναστών και προσφύγων με έμφαση στην εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσιών υγείας
- Πλήρης απόδοση πολιτικών δικαιωμάτων σε όσες και όσους έχουν την ελληνική ιθαγένεια
- Σταδιακή συμμετοχή στην πολιτική ζωή της χώρας και στους νόμιμα διαμένοντες, ξεκινώντας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέσα από την αναθεώρηση των σχετικών άρθρων του Συντάγματος.

Δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις σχετικά με τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θέτει ως προτεραιότητα την προώθηση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων στη Θράκη που θα ενισχύσουν τα δικαιώματα της μουσουλμανικής μειονότητας και την κοινωνική συνοχή στην περιοχή, διορθώνοντας σοβαρά λάθη του παρελθόντος και ακυρώνοντας, παράλληλα, τις παρεμβάσεις τρίτων σε ζητήματα που αφορούν Έλληνες πολίτες.

Βασικές παρεμβάσεις:

- Κατάργησή της Σαρίας σε διαβούλευση με την μειονότητα
- Υποστήριξη των μειονοτικών σχολείων τόσο σε υλικοτεχνικό επίπεδο όσο και εγκαταστάσεων/υποδομών
- Ενίσχυση μέτρων θετικής διάκρισης που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη και την κοινωνική συνοχή.